

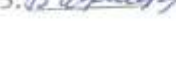

Հանձնաժողովի անդամներ

1. Արղումանյան Կարինե
2. Ասատրյան Վանուհի
3. Առաքելյան Ռոզա
4. Ավետիսյան Մանվել
5. Բաբայան Աննա

կոլեգիալ կառավարման անդամ

կոլեգիալ կառավարման անդամ

ծնողական խորհուրդ

տեղական ինքնակառավարման մարմին

տեղական ինքնակառավարման մարմին

Արիևի

Հանրակրթական ուսումնական հաստատության 2023-2024 ուստարվա
գործունեության ներքին գնահատման հաշվետվություն

**Հանրակրթական ուսումնական հաստատության գործունեության ներքին
գնահատման հաշվետվության ձև և**

մեթոդական ուղեցույց

1. Նախաբան

Վերջին տարիներին Հայաստանի Հանրապետության կրթական համակարգի զարգացման քաղաքականության մեջ առանցքային տեղ է գրավում հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների և ուսուցիչների գործունեության, ինչպես նաև սովորողների ուսումնառության վերջնարդյունքների գնահատման գործընթացների բարելավման ուղղությամբ կատարվող աշխատանքները, մասնավորապես որոշակի քայլեր են կատարվում գնահատման չափերի ցուցանիշներ սահմանելու և համապատասխան գործառույթներ ներդնելու ուղղությամբ: Դրա վկայությունը 2009 թվականի հուլիսի 10-ին ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից ընդունված «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքում առաջին անգամ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների ներքին և արտաքին գնահատում իրականացնելու պահանջի սահմանում է: Օրենքով նաև սահմանվել և հստակ տարանջատվել են ուսումնական հաստատության գործունեության վերահսկողության (հոդված 33) և ուսումնական հաստատության գործունեության գնահատման գործառույթները (հոդված 34): Ելնելով «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից՝ ՀՀ կառավարությունը ²⁰¹⁰ թվականի սեպտեմբերի 3-ի N1334-Ն որոշմամբ հաստատել է «Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթական ուսումնական հաստատության գործունեության ներքին և արտաքին գնահատման չափանիշների սահմանման և իրականացման կարգը»:

Հանրակրթական ուսումնական հաստատության գործունեության ներքին գնահատումը բխում է ոչ միայն ՀՀ կրթության բնագավառը կարգավորող օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներից, այլ նաև համահունչ է ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի ու ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության համագործակցության շրջանակներում իրականացվող «Երեխայակենտրոն դպրոց» ծրագրի հայեցակարգային դրույթներին:

**2. Հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատության ներքին
գնահատման նպատակը, խնդիրները և ընթացակարգը**

Հանրակրթական ուսումնական հաստատության (այսուհետ՝ հաստատություն) ներքին գնահատումը հաստատության կողմից մատուցվող կրթական ծառայությունների որակի մշտադիտարկման և ընթացիկ հսկողության գործընթաց է: Այն հստակ կազմակերպված, նպատակաուղղված և պարբերաբար իրականացվող գործընթաց է՝ որի պատասխանատուն տվյալ հաստատությունն է:

Հաստատության գործունեության ներքին գնահատման նպատակն է՝ բարելավել հաստատության կողմից մատուցվող կրթական ծառայությունների որակը և բարձրացնել արդյունավետությունը կամ, այլ կերպ ասած, նպատակն ուսումնական հաստատության գործունեության հետագա բարելավմանը՝ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ուսուցիչների աշխատանքի արդյունավետության և սովորողների առաջընթացի ուսումնասիրման միջոցով:

Ըստ էության՝ «Ներքին գնահատումը ուսումնական հաստատության կողմից իր գործունեության վերլուծությունն է» («Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենք հոդված 34) : Համաձայն «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի հաստատության գործունեության ներքին գնահատման խնդիրներն են

ա) հանրակրթության պետական չափորոշի պահանջներին շրջանավարտների գիտելիքների կարողությունների և հմտությունների համապատասխանության գնահատումը

բ) ուսումնական գործընթացի կազմակերպման պայմանների և դրանց բարելավմանն ուղղված աշխատանքների գնահատումը

դ) հանրակրթական ծրագրերի իրականացման դասավանդման մեթոդների և ժամանակակից (ռեխնոլոգիաների կիրառման արդյունավետության գնահատումը

գ) հաստատության գործունեության վերաբերյալ շահառուների սովորողների և նրանց ծնողների օրինական ներկայացուցիչների հաստատության մանկավարժական վարչական և այլ աշխատողների ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության պետական տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների Երևանի քաղաքապետարանի կրթության հիմնահարցերով զբաղվող կազմակերպությունների գործատուների և այլն իրազեկվածության աստիճանի բարձրացումը և ամբողջական տեղեկատվության տրամադրումը նրանց

դ) հաստատության հաշվետվողականության մեխանիզմների արդյունավետության բարձրացումը և գործունեության թափանցիկության ապահովումը :

ե) հաստատության զարգացման ուղղությունների նախանշման և զարգացման ծրագրերի մշակման խթանումը

զ) հաստատության գործունեության գնահատման գործընթացում վարչական և մանկավարժական աշխատողների սովորողների և ծնողների ներգրավումը

Համաձայն Հանրակրթության մասին ՀՀ օրենքի պահանջների և Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթական ուսումնական հաստատության գործունեության ներքին և արտաքին գնահատման չափանշների սահմանման և իրականացման կարգի բաժնի՝

Ներքին գնահատումն իրականացվում է տարեկան մեկ անգամ մինչև նոր ուսումնական տարվա սկիզբը: Ներքին գնահատումնը մասնակցում են ուսումնական հաստատության վարչական և մանկավարժական աշխատողները սովորողները և նրանց ծնողները օրինական ներկայացուցիչները :

Ներքին գնահատման հաշվետվությունն ուսումնական հաստատության տնօրենը մինչև ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 9 ներկայացնում է ուսումնական հաստատության խորհրդին մանկավարժական ծնողական աշակերտական և այլ գործող խորհուրդներին ինչպես նաև երկշաբաթյա ժամկետում ապահովում դրա հրապարակումը տվյալ ուսումնական հաստատությունում տեսանելի տեղում տեղական և կամ հանրապետական մամուլում նախարարության պաշտոնական կայքում :

Ներքին գնահատումն իրականացվում է ուսումնական հաստատության տնօրենի հրամանի համաձայն ձևավորված հանձնաժողովի կողմից

Հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվում են ուսումնական հաստատության կոլեգիալ կառավարման մարմնի ուսումնական հաստատության խորհրդի առնվազն երկու մանկավարժական և ծնողական խորհրդների ուսումնական հաստատության խորհրդի կազմում չընդգրկված առնվազն մեկական անդամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի Երևանի քաղաքապետարանի առնվազն երկու ներկայացուցիչներ

Տնօրենը հանձնաժողովի նախագահն է և ապահովում է հանձնաժողովի բնականոն գործունեությունը

Հանձնաժողովը հաստատում է իր աշխատակարգը սահմանում ներքին գնահատում անցկացնելու գործողությունների ծրագիրը մեթոդները և ժամանակացույցը

Ներքին գնահատման արդյունքում հանձնաժողովի նախագահը նախապատրաստում է ներքին գնահատման հաշվետվությունը՝ ըստ նախարարության սահմանած ձևի>>:

3. Հաստատության ներքին գնահատման գործընթացի իրականացումը և հաշվետվության պատրաստման մեթոդական ուղեցույց

Հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության պատրաստման ժամանակ անհրաժեշտ է առաջնորդվել սույն **մեթոդական ուղեցույց և ստորև բաժին 2-ում տրված հաշվետվային ձևով**

Հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության պատրաստման համար հիմք են հանդիսանում հաստատության ներքին գնահատման ցուցանիշները և չափանիշները՝ հաստատության կառավարման և խորհրդակցական մարմինների կողմից հաստատության գործունեության այս կամ այն ոլորտի վերաբերյալ տրված գնահատումները Հաստատության գործունեության ներքին գնահատման գործընթացը ներառում է երեք բաղադրիչ

- մեկնարկային պայմանների ռեսուրսների գնահատում
- գործունեության ընթացիկ գնահատում
- գործունեության արդյունքների գնահատում

Վերը նշված բաղադրիչներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է ըստ հաստատության գործունեությունը նկարագրող հետևյալ ոլորտների՝

- հաստատության անվտանգություն
- հաստատության գործունեության արդյունավետություն և ուսումնական գործընթացի որակ
- հաստատություն կողմից ներառական կրթության և հավասարության ապահովում,
- համայնքային մասնակցություն

Վերոնշյալ ոլորտներից յուրաքանչյուրի համար սահմանված է գնահատման ցուցանիշների և չափանիշների համախումբ Յուրաքանչյուր ցուցանիշի կամ չափանիշի համար տրված է գնահատման ձևը՝ մեթոդը պարբերականությունը և հաշվարկման մեթոդաբանությունը Բոլոր ոլորտների գնահատման ցուցանիշների և չափանիշների ամբողջական ցանկը տրված է **Հավելված ում**

Հաշվետվային ձևի լրացման ընթացքում ցուցանիշների և չափանիշների ճշգրիտ հաշվարկը և կիրառությունը հիմնված տեղեկատվության հավաքագրման և վերլուծության տարբեր մեթոդների վրա հանդիսանում է հաստատության կողմից իր գործունեության ինքնավերլուծությունն որակյալ իրականացնելու հիմնական գրավականը Առաջարկվող ցուցանիշներից և չափանիշներից յուրաքանչյուրը հանդիսանում է գնահատման մեթոդաբանության բաղկացուցիչ և հիմնված է տեղեկությունների ու տվյալների հավաքագրման վերլուծության որոշակի մեթոդի վրա

- Ցուցանիշների և չափանիշների հաշվարկման ժամանակ կիրառվում են հետևյալ մեթոդները՝
 - Վիճակագրական տվյալների վերլուծություն.
 - Փաստաթղթային վերլուծություն.
 - Դիտարկում և փաստագրում.
 - Հարցումների իրականացում և արդյունքների վերլուծություն

Որոշ ցուցանիշների և չափանիշների հաշվարկման համար կիրառվում են նաև համակցված մեթոդներ

Վիճակագրական տվյալների վերլուծությունը ենթադրում է վիճակագրական տվյալների հավաք և համակարգված ներկայացում աղյուսակների սխեմաների ու գրաֆիկների միջոցով այնուհետև եզրահանգումների կանխատեսումների կատարում և առաջարկությունների ներկայացում

Փաստաթղթային վերլուծությունը ենթադրում է՝ հաստատության գործունեությունն ապահովող ներքին փաստաթղթերի, վիճակագրական տվյալների և հաշվետվությունների ուսումնասիրություն, արդյունքների արձանագրում, եզրահանգումների կատարում և առաջարկությունների ներկայացում:

Դիտարկումը կամ փաստագրումը ենթադրում է՝ ըստ սահմանված ցուցանիշների և չափանիշների՝ հաստատության մարդկային, նյութական, ֆինանսական ռեսուրսների առկայության (կամ դրանց բացակայության) ու վիճակի, ինչպես նաև ուսումնասիրվող գործընթացների արձանագրում կամ նկարագրում՝ աղյուսակների, դիտարկման քարտերի կամ գրանցման այլ միջոցներով: Դիտարկման միջոցով ստացվող տեղեկատվությունը բազմաբնույթ և ռազմավար է ոչ միայն ինքնավերլուծության, այլ նաև հաստատության գործունեությունը լիարժեք ներկայացնելու համար:

Հարցումների անցկացումը ենթադրում է՝ հաստատության գործունեությունը նկարագրող որևէ ցուցանիշի կամ չափանիշի կամ դրանց խմբի վերաբերյալ հարցվող տարբեր խմբերի մեջ ընդգրկված անձանց կարծիքի ուսումնասիրություն: Կախված ուսումնասիրվող ցուցանիշի և չափանիշների բնույթից և նպատակից հարցումները կարող են իրականացվել հարցազրույցների անցկացման, կամ հարցաթերթերի լրացման միջոցով հարցվողների ներքոհիշյալ խմբերի շրջանում:

- տնօրեն և վարչական աշխատողներ.
- ուսուցիչներ.
- հաստատության սպասարկող անձնակազմ.
- ծնողներ.
- սովորողներ
- տարածքային կառավարման կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչներ:

Հարցազրույցների անցկացման հիմնական նպատակն է բացահայտել փոքր շահառու խմբերի կարծիքը և ստանալ խորքային տեղեկատվություն խնդրո առարկայի կամ ուսումնասիրվող երևույթի վերաբերյալ՝ ի հայտ բերելով այնպիսի կողմեր, ինչպիսիք են շահառուների բավարարվածությունը, առկա հիմնախնդիրները, թերությունները և այլն:

4. Հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության կառուցվածքը

Հաշվետվությունը բաղկացած է 6 մասից:

- **Մաս 1-ը** ներառում է ընդհանուր տեղեկություններ հաստատության մասին: Այս մասում հիմնականում արձանագրվում են հաստատության գործունեությունը նկարագրող վիճակագրական տվյալներ, որոնք պետք է համապատասխանեն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության ՀՀ Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների գործունեության մասին>> հաշվետվության մեջ ներառվող տեղեկատվությանը: Հաշվետվության մեջ տեղ գտած վիճակագրական տվյալները՝ ինչպես նաև հաստատության գործունեության վերաբերյալ այլ տեղեկատվությունն անհրաժեշտ է ներկայացնել ինչպես տվյալ ուսումնական տարվա համար, այնպես էլ նախորդ 2 տարիների հետ համեմատության մեջ՝ բացահայտելով այս կամ այն ոլորտը նկարագրող ցուցանիշների և չափանիշների դինամիկան:
- **Մաս 2-ում** ներկայացվում են հաստատության սովորողների և աշխատակազմի անվտանգ կենսագործունեությունը և առողջության պահպանումը գնահատող ցուցանիշները և չափանիշները:

- **Մաս 3-ում** ներկայացվում են հաստատության գործունեության արդյունավետությունը գնահատող ցուցանիշները և չափանիշները՝
- **Մաս 4-ում** ներկայացվում են հաստատությունում ներքառական կրթությունը և հավասարության
- ապահովումը գնահատող ցուցանիշները և չափանիշները
- **Մաս 5-ում** ներկայացվում են համայնքային մասնակցությունը գնահատող ցուցանիշները և չափանիշները
- **Մաս 6-ում** ներկայացվում են հաստատության հիմնախնդիրները ու դրանց հաղթահարման ուղիները, ուժեղ ու թույլ կողմերը, հնարավորությունները և վտանգները :

Յուրաքանչյուր մասում առանձին տեղ է հատկացված նաև եզրակացությունների և առկա հիմնախնդիրների լուծման ուղղությամբ առաջարկների ներկայացման համար

Յուրաքանչյուր մասում ներկայացված ցուցանիշների և չափանիշների հաշվարկման կամ վերլուծման համար տրված են համապատասխան աղյուսակներ հարցեր և այլն որոնք անհրաժեշտ է լրացնել կամ որոնց պետք է պատասխանել Նշված է նաև թե՛ հատկապես ինչ մեթոդով է պետք դա կատարել

Հարցումների իրականացման համար առաջարկվող մեթոդաբանությունը տրված է **Հավելվածում**

Անհրաժեշտության դեպքում այս կամ այն ցուցանիշի կամ չափանիշի մասին պետք է տալ ավելի մանրամասն և ամբողջական տեղեկատվություն Հաճախ միևնույն ցուցանիշը և չափանիշը կարող է բացահայտվել և փաստաթղթերը ուսումնասիրելու ու վերլուծելու և հարցման միջոցով ուստի ժամանակ և միջոցներ խնայելու համար առաջարկվում է այդպիսի ցուցանիշների և չափանիշների փաստաթղթային արձանագրման և հարցման միջոցով ստացվող արդյունքների միասնական ամփոփ ձև ,

Ցուցանիշների և չափանիշների արձանագրման վերոնշյալ միասնական ձևի կիրառումը չի բացառում դրանց առանձին առանձին աիձանագրումը Կարևորը հանգամանալից օբյեկտիվ և հավաստի վերլուծության՝ ապահովումն է Այսպիսով յուրաքանչյուր հաստատություն իր նախասիրությամբ կարող է կիրառել տարբեր մոտեցումներ

Հաշվետվության մեջ ներկայացված տեղեկատվությունը պետք է լինի ամբողջական համապարփակ և օբյեկտիվորեն արտացոլի հաստատության առկա վիճակը փոփոխությունների ընթացքը և ուղղությունները Այն դեպքերում երբ պնհրաժեշտ է կատարել համակցված որակական և քանակական վերլուծություն ցանկալի է տեղեկատվությունը ներկայացնել աղյուսակների գրաֆիկների կամ այլ հնարավոր ձևերով

Հաշվետվության ձևում անհրաժեշտ է նաև նկարագրել հաստատությունում առկա հիմախնդիրները և առաջարկել դրանք լուծելու այնպիսի ձևեր որոնք լինեն իրատեսական՝ ելնեն հաստատության իրական հնարավորություններից

Հաշվետվության մեջ տեղ գտած ցանկացած տեղեկատվություն պետք է հենվի հիմնավոր փաստերի վրա լինի հավաստի և արժանահավատ Հաշվետվության կազմման ոճը պետք է լինի պաշտոնական իսկ շարադրանքը՝ պարզ հասկանալի տրամաբանական և հնարավորինս հակիրճ

Որակյալ ու հաստատության համար օգտաբերական հաշվետվություն պատրաստելու գլխավոր երաշխիքը հաստատության վարչական աշխատողների և մանկավարժական կոլեկտիվի համագործակցային և թիմային աշխատանքն է համապեղ որոշումների կայացումն ու իրագործումը

Հաշվետվության ծև

Մաս 1. Ընդհանուր տեղեկություններ հաստատության մասին՝

Հաստատության անվանումը՝ համարը

_____ Արինի-միջնակարգ դպրոց _____

Հաստատության հասցեն

____ ՀՀ Վայոց Ձորի մարզ գ. Արին. _____ փողոց 6, շենք 8. _____

Հաստատության հեռախոսահամարը էլեկտրոնային հասցեն

_____ 0282_98_1_54 _____

_____ arin@schools.am _____

Հաստատության ինտերնետային կայքի հասցեն

Աղյուսակ 1. Դասարանների թիվը՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Դասարանների թիվը	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան աճ կամ նվազում
1-ին դասարան	1	1	1	անփոփոխ
2-րդ դասարան	1	1	1	անփոփոխ
3-րդ դասարան	1	1	1	անփոփոխ
4-րդ դասարան	1	1	1	նվազում
5-րդ դասարան	1	1	1	նվազում
6-րդ դասարան	1	1	1	աճ
7-րդ դասարան	1	1	1	աճ
8-րդ դասարան	1	1	1	աճ
9-րդ դասարան	1	1	1	նվազում
10-րդ դասարան	1	1	1	աճ
11-րդ դասարան	1	1	1	նվազում
12-րդ դասարան	1	1	1	նվազում
Ընդամենը	12	12	12	

Մաս 1-ում լրացված տվյալները պետք է համապատասխանեն ՀՀ ԿԳ նախարարության «Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների գործունեության մասին հաշվետվության» տվյալներին:

² Այս և հաջորդող բոլոր աղյուսակներում անհրաժեշտ է նկարագրել փոփոխությունների դինամիկան՝ մեկնաբանել աճ կան նվազման պատճառները:

Վերլուծել դասարանների թվաքանակի փոփոխության պատճառները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Երիտասարդ ընտանիքների ավելացում և արտագաղթի ցածր տոկոս

Վայքի հիմնական դպրոցից ներհոսք

Աղյուսակ 2. Ըստ դասարանների սովորողների թիվը՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Սովորողների թիվը	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
1-ին դասարան	3	3	3	անփոփոխ
2-րդ դասարան	3	4	4	աճ
3-րդ դասարան	2	3	4	աճ
4-րդ դասարան	3	2	3	աճ
5-րդ դասարան	6	4	2	նվազում
6-րդ դասարան	5	9	5	նվազում
7-րդ դասարան	2	5	10	աճ
8-րդ դասարան	7	5	6	աճ
9-րդ դասարան	5	9	5	նվազում
10-րդ դասարան	5	5	9	աճ
11-րդ դասարան	7	5	5	անփոփոխ
12-րդ դասարան	3	8	5	նվազում
Ընդամենը	51	62	61	նվազում

Վերլուծել ըստ դասարանների սովորողների թվի փոփոխության պատճառները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Արտագաղթի նվազում,

Աղյուսակ 3. Ընդհանուր փվյալներ սովորողների վերաբերյալ՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Ցուցանիշը	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
Սովորողների ընդանուր թիվը՝ ուսումնական տարվասկզբին՝ տվյալ ուստարվա հոկտեմբերի 5-ի դրությամբ	51	62	61	նվազում
Սովորողների ընդանուր թիվը՝ ուսումնական վերջին՝ տվյալ ուստարվա մայիսի 25-ի դրությամբ				
Ուսումնական տարվա ընթացքում ընդունված սովորողների թիվը				
Ուսումնական տարվա ընթացքում հեռացած սովորողների թիվը				

Վերլուծել սովորողների թվաքանակի փոփոխության պատճառները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

_____Արտագաղթի նվազում_____

Աղյուսակ 4. Ընդհանուր փվյալներ ուսուցիչների վերաբերյալ՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկա (աճ կամ նվազում)
ընդհանուր թիվը	16	16	20	աճ
միջինշաբաթական ծույթունը կամ	11.9	13.95	18.38	

Վերլուծել ուսուցիչների թվաքանակի, միջին ծանրաբեռնվածության փոփոխության պատճառները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

_____Դասաարանների կոմպլեկտավորման պատճառով_____

Աղյուսակ 5. Տվյալներ ուսուցիչների փարիքային բաշխվածության վերաբերյալ՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Ուսուցիչների թիվը	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (ան կամ նվազում)
Մինչև 30	4	3	3	Նվազում
31-ից 40	4	5	5	նվազում
41-ից -50	1	1	1	Անփոփոխ
51-ից -55	0	1	1	Անփոփոխ
56 տարեկան և ավելի	7	4	4	նվազում

Վերլուծել ուսուցիչների փարիքային բաշխվածությունը, փոփոխությունների պատճառները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնասխեմային լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

_____ Երիտասարդ ուսուցիչների համալրում

Աղյուսակ 6. Տվյալներ հաստատության ղեկավար և վարչական կազմի վերաբերյալ

ը, ազգանունը՝ հայրանունը	Պաշտոնը	Տվյալ պաշտոնում աշխատելու ժամանակահատվածը	Տվյալ հաստատությունում աշխատելու ժամանակահատվածը	Պետական պարգևները, կոչումները և այլն
Ալբերտ Գևորգյան Արարատի	Տնօրեն	17տարի	31տարի	դիպլոմ
Ավագյան Ալլա Անտոնի	Տնօրենի տեղակալ		7 տարի	
			
Ամալյա Մանուկյան Խաչիկի	Հաշվապահ	27	14	
			

Աղյուսակ 7. Տվյալներ հաստատության կառավարման խորհրդի կազմի վերաբերյալ

Անուն, ազգանուն, հայրանուն	Աշխատանքի վայրը, զբաղեցրած պաշտոնը	Կրթությունը	Հաստատության խորհրդի կազմում ընդգրկված լինելու ժամանակահատվածը	Պետական պարգևները, կոչումները և այլն
Արզումանյան	Արինի միջն.դպրոց	Բարձրագույն	1	

Կարինե	ռաուցիչ			
Ասատրյան Վանուհի	Արինի միջն. դպրոց ռաուցիչ	Բարձրագույն	1	
Ավագյան Լիլիթ	Գ. Արին տնային տնտեսուհի	Միջնակարգ	1	
Սոաքեյան Ռոզա	Գ. Արին տնային տնտեսուհի	Միջնակարգ	1	
Այվազյան Սոնա	Վայքի երաժշտա. դպրոց	Միջ. մասնագիտական	1	
Գաբրիելյան Ավագ	Մարզպետարան	Բարձրագույն	1	
Հովսեփյան Սամվել	Մարզպետարան	Բարձրագույն	1	
Հարությունյան Լևուշ			1	
Սարգսյան Արմինե	մենատնտես		1	
Գաբրիելյան Ալբիկ	Ազատեկի մ հ ուսուցիչ	Բարձրագույն	1	

Վերլուծել խորհրդի աշխատանքը, հիմնախնդիրները և կատարել առաջարկություններ խորհրդի կազմի և գործունեության բարելավման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)։

_____ Աշխատանքը գնահատել բավարար : Միասնական

Մաս 2. Հաստատության սովորողների և աշխատակազմի անվտանգ կենսագործունեությունը և առողջության պահպանումը

Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության բնորոշման համաձայն՝ առողջությունը ոչ միայն հիվանդությունների բացակայությունն է, այլև անձի հոգևոր, ֆիզիկական՝ կենսաբանական, սոցիալական լիարժեք բարեկեցությունը։ Աճող սերնդի հոգևոր, ֆիզիկական և սոցիալական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացումը հանրակրթության կարևորագույն նպատակներից է։ Ուստի հաստատության խնդիրն է՝ ապահովել անվտանգ ուսումնական գործընթացի իրականացում և սովորողների հոգևոր, ֆիզիկական՝ կենսաբանական, սոցիալական լիարժեք բարեկեցությունն ու համակողմանի զարգացումը։

Հաստատության գործունեության լիարժեք՝ գնահատման գործընթացը ներառում է ուսումնական միջավայրի անվտանգության գնահատումը, որը վերաբերում է ոչ միայն սովորողների անվտանգ և առողջ կենսագործունեությանը, այլ նաև ուսուցիչների, վարչական ու սպասարկող անձնակազմի համար աշխատանքի, կյանքի և առողջության պահպանման համար անվտանգ պայմաններ ապահովելուն։ Հաստատությունում սովորողները և աշխատակազմը կարող են հայտնվել արտակարգ կամ վտանգավոր իրավիճակներում, բախվել ամենատարբեր պատահարների, վթարների կամ աղետների հետ։ Ուստի,

հաստատության ներքին գնահատման գործընթացում անվտանգության ապահովմանը և առողջության պահպանմանը վերաբերող ցուցանիշների և չափանիշների ներառումը ենթադրում է, որ հաստատությունը պետք է գնահատի սովորողների և աշխատակազմի ֆիզիկական և հոգեկան առողջությանը ու անվտանգությանը սպառնացող առկա և հնարավոր վտանգները, միաժամանակ քայլեր ձեռնարկի դրանք վերացնելու ուղղությամբ: Հաստատությունում սովորողների և աշխատակազմի անվտանգության ապահովումը չի հանդուրժում սպասողական, պասիվ կեցվածք: այլ պահանջում է ակտիվ նախաձեռնողական աշխատանք:

Հաստատությունում սովորողների և աշխատակազմի անվտանգ կենսագործունեության և առողջության պահպանման գնահատման չափանիշները հետևյալներն են՝

2.1. Հաստատությունը պահպանում է շենքի և տարածքի անվտանգ շահագործումը.

1. հաստատության տարածքը ցանկապատված է և անվտանգ է սովորողների ազատ տեղաշարժման համար.
2. հաստատության տարածքը գտնվում է ավտոճանապարհային գոտուց բավարար հեռավորության վրա և/կամ հաստատության շրջակայքում կան բավարար անվտանգ անցումներ (վերգետնյա, ստորգետնյա և այլն).
3. արտակարգ իրավիճակներում հատուկ ծառայությունների մեքենաները կարող են անարգել մոտենալ հաստատության շենքին.
4. հաստատության տարածքը մաքուր է, իսկ լաբորատորիաներում օգտագործվող այրվող և այլ վտանգավոր նյութերի թափոնները, աղբը կանոնավորապես հավաքվում են հատուկ աղբարկղներում և դուրս են բերվում հաստատության տարածքից.
5. հաստատության ամբողջ տարածքում պարբերաբար իրականացվում են միջոցառումներ կրծողների և վտանգավոր միջատների, թափառող շների, կատուների և այլ կենդանիների դեմ:

2.1. կեցում բերված չափանիշներին հաստատության համապատասխանությունը իրականացվում է դիտարկում-փաստագրում մեթոդով և/ կամ հարցումների միջոցով:

Հաստատությունն իր ներքին գնահատման հաշվետվության կազման ժամանակ այս մասի պատրաստման համար պետք է վարի և թղթային ու էլեկտրոնային տարբերակներով պահպանի ինքնավերլուծության **հարուկ գրանցամատյան**: 2.1. կետում նշված 1-ից 5 չափանիշները դիտարկելով թիրախային, հաստատությունն այդ հատուկ գրանցամատյանում ազատ շարադրանքով պետք է նկարագրի իր տարածքի, շենքի ու շինությունների, գույքի անվտանգ շահագործման, սովորողների և աշխատակիցների անվտանգ կենսագործունեության ապահովման և առողջության պահպանման հետ կապված վիճակը և առկա խնդիրները:

Գրանցամատյանի լրացման նպատակով հաստատությունը պարբերաբար պետք է իրականացնի **դիտարկումներ**: Դիտարկումները պետք է իրականացվեն հաստատության տնօրենի հրամանով ձևավորված հանձնախմբի³ կողմից՝ համաձայն հաստատված ժամանակացույցի, ոչ պակաս, քան յուրաքանչյուր տարի 2 անգամ: Դիտարկումների արդյունքում գրանցամատյանում պետք է կատարվեն գրառումներ: Դիտարկման շրջայց կատարելիս հանձնաժողովը պետք է նկարագրի առկա իրավիճակը և արձանագրի բացահայտված շեղումներն ու անհամապատասխանությունները: Դիտարկումների և գրառումների հիման վրա հաստատությունը պետք է կատարի իրավիճակի **վերջնական գնահատում**: Վերջինս նպատակահարմար է կատարել նոր ուսումնական տարվա և 2-րդ կիսամյակի

³ Կարելի է ստեղծել մեկ հանձնաժողով՝ ամբողջ ներքին գնահատման հաշվետվության պատրաստման համար

նախապատրաստական աշխատանքների շրջանակներում տարեկան 2 անգամ: Հաստատությունը, ըստ անհրաժեշտության, կարող է իրականացնել արտահերթ դիտարկում՝ որի դեպքում ևս իրավիճակի արձանագրումը գրանցամատյանում պարտադիր է:

Դիտարկում-փաստագրումն իրականացնելիս հաստատությունը պետք է առաջնորդվի համապատասխան նորմատիվային և իր ներքին փաստաթղթերով: Իրավիճակը, ըստ վերը բերված 1-ից 3-րդ չափանիշների նկարագրելիս, պետք է օգտվել հաստատության պլան-հատակագծից՝ 4-րդ՝ աղբահանությանը, վերաբերող չափանիշի համար՝ պետք է հիմք ընդունել մարզպետների և Երևանի քաղաքապետի որոշումները, իսկ 5-րդ չափանիշի համար՝ հաստատության կողմից, ըստ անհրաժեշտության համապատասխան կազմակերպությունների (ախտահարման կանխարգելման՝ արտակարգ իրավիճակների ծառայության հետ կնքված պայմանագրերը Համապատասխան փաստաթղթերի առկայության և գործողության ժամկետների այդ թվում պայմանագրերի կատարման մասին պետք է նշվի գարգամատյանում և այնուհետ ներառվի ինքնավերլուծության հաշվետվության մեջ:

2.2. Հաստատության շենքի և դրա շահագործման անվտանգությունը նկարագրող չափանիշները

Հաստատությունում պահպանված են բոլոր սովորողների և աշխատակազմի համար ուսումնական գործընթացի և աշխատանքի կազմակերպման համար անհրաժեշտ անվտանգության և սանիտարահիգիենիկ նորմերը, կազմակերպված են առողջության պահպանման համապատասխան ծառայությունները.

2.2. կետի չափանիշներն են՝

- 1. հաստատության շենքը վերանորոգված է. **Ոչ**
- 2. հաստատության շենքը կայուն է վտանգների ազդեցությանը՝ ուժեղ քամիներ, սողանքներ,
- 3. երկրաշարժեր, հրդեհներ, խոնավություն և այլն. **ՄԱՍՆԱԿԻ**
հաստատության շենքի շահագործումը համապատասխանում է շահագործման անվտանգության նորմերին: **ՄԱՍՆԱԿԻ**

2.2. կետի 1-ին չափանիշի համար անհրաժեշտ է իրականացնել դիտարկում-փաստագրումը և արձանագրել հաստատության շենքի ֆիզիկական վիճակը ու նշել, թե ինչպիսի վերանորոգման կարիք ունի այն՝ կապիտալ, մասնակի կամ ընթացիկ: Այնուհետև ցանկայի է մանրամասնել վերանորոգման կարիքները և տալ դրանց մոտավոր ֆինանսական գնահատականը:

2.2. կետի 2-րդ չափանիշի համար դիտարկում-փաստագրման միջոցով պետք է արձանագրել, թե արդյոք շենքը կայուն է հետևյալ վտանգների կամ դրանցից որևէ մեկի ազդեցության նկատմամբ (ուժեղ քամիներ, սողանքներ, երկրաշարժեր, հրդեհներ, խոնավություն և այլն):

2.2. կետի 3-րդ չափանիշի համար դիտարկում-փաստագրման միջոցով անհրաժեշտ է մեկ առ մեկ անդրադառնալ ստորև բերվող անվտանգության չափանիշներին և պարզաբանել, թե արդյոք հաստատության շենքի շահագործումը համապատասխանում է շահագործման անվտանգության հետևյալ նորմերին՝

- շենքում առկա են դեպի դուրս բացվող պահուստային ելքեր. **ԱՅՈ**
- հաստատությունն ապահովված է կապի և արտակարգ իրավիճակների ազդարարման համակարգով. **ԿԱՊԻ ԱՅՈ , ԱԻԱՀ ՈՉ**
- շենքի աստիճանների լայնությունը և դռների բացվածքը համապատասխանում է պահանջվող նորմատիվներին, դրանք հարմարեցված են կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող (ԿԱՊԿՈՒ) սովորողների պահանջներին. **ԱՌԱՋԻՆ ԴԵՊՔՈՒ ԱՅՈ , ԵՐԿՐՈՒԴԻՆ ՈՉ**

- շենքը հարմարացված է ԿԱՊԿՈՒ սովորողների անվտանգ տեղաշարժ և ուսուցում ապահովող պայմաններին՝ թեք հարթակներ, լայն դռներ և այլն.
- հաստատությունն ապահովված է սարքին վիճակում գտնվող հակահրդեհային անվտանգության լրակազմով. ՈՉ
- հաստատության տանիքը պատված է հրակայուն նյութերով: ԱՅՈ

Բացի այդ հաստատության շենքի անվտանգությանը անդրադառնալիս, պետք է նկարագրել իրավիճակը՝ ըստ ներքոնշյալ նորմերի՝

- հաստատությունում ոչ կառուցվածքային վտանգներ չկան, մանսավորապես՝
 - համակարգչային սարքավորումները, հեռուստացույցները ամուր են տեղադրված են և ամրացված աշխատատեղերին. ՄԱՍՆԱԿԻ
 - անիվներով տեղաշարժվող ծանր իրերն ամրացված են հատակին. ՈՉ
 - բաց դարակներից հեռացված են ծաղկամանները, նկարները, դեկորատիվ իրերը. ԱՅՈ
- հաստատության միջանցքների հատակները սայթաքուն չեն, իսկ եթե ծածկված են ուղղեգորգերով, ապա վերջիններս ամրացված են հատակին. ՈՉ
- ստորին հարկերի պատուհաններն ունեն շարժական մետաղյա վանդակաճաղեր. ՈՉ
- հաստատության կահույքը համապատասխանում է անվտանգ կենսագործունեության պահանջներին, ամուր և բարվոք վիճակում է: ՄԱՍՆԱԿԻ

2.2. կեփի հաստատության շենքի և դրա շահագործման անվտանգությունը նկարագրող հետևյալ 4-ից 6-րդ չափանիշները վերաբերում են սովորողների և աշխատակազմի տարհանման պահանջներին և հետևյալն են՝

4. հաստատությունում մշակված և առկա է սովորողների և անձնակազմի տարհանման պլան, որում հաշվի են առնված նաև հաշմանդամություն ունեցող անձանց կարիքները. ԱՌԱՋԻՆԸ ԱՅՈ
 5. ԵՐԿՐՈՐԴԸ ՈՉ
 6. հաստատության նախասրահում, բոլոր հարկերում, դասասենյակներում փակցված են տարհանման պլան-սխեմաները՝ համապատասխան գունային ցուցասլաքներով. ԱՅՈ
- հաստատության տարհանման ուղիները ազատ են ավելորդ իրերից և արգելափակված չեն ծանր իրերով: ԱՅՈ
- ից 6-րդ չափանիշների համար ևս պետք է իրականացնել դիտարկում-փաստագրում և հաջորդիվ անդրադառնալ սովորողների և աշխատողների տարհանման խնդրներին: Դիտարկման արդյունքները պետք է գրանցել գրանցամատյանում և կցել տարահանման պլանը:

Ներքին գնահատման նպատակով ինքնավերլուծության հաշվետվության պատրաստման ժամանակ 2.2 կեփի չափանիշներին համապատասխանության դիտարկում իրականացնելիս պետք է հիմք ընդունել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2006 թվականի նոյեմբերի 10-ի «Շենքերի և շինությունների մարչելիությունը բնակչության սակավաշարժուն խմբերի համար» շինարարական նորմերի հաստատման մասին» թիվ 253-Ն հրամանը:

2.3 . Հաստատության նախագծային հզորությունը նկարագրող ցուցանիշներ և չափանիշներ
Հաստատությունը պահպանում է իր նախագծային հզորությունը.

1. Հաստատությունում սովորողների թիվը համապատասխանում է հաստատության նախագծային հզորությանը և հաստատության լիցենզիայով սահմանված սահմանային տեղերի: **ԱՅՈ**
2. Դասասենյակներում նստարանների թիվը և դրանց միջև հեռավորությունը համապատասխանում է նախագծային և սահմանված նորմերին: **ԱՅՈ**
3. Հաստատության սովորողները «Ֆիզկուլտուրա» առարկայի ուսումնական դասընթացներն անց են կացնում հաստատության մարզադահլիճում: **ԱՅՈ**

2.3. կետի ցուցանիշները և չափանիշները ինքնավերլուծության հաշվետվությունում ներառելիս պետք է օգտվել ոչ միայն հաստատության շենքի պլան-հատակագծից և դրա հիման վրա կազմված <<Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոն>> ներկայացվող ամենամյա հաշվետվությունից, այլ նաև պետք է կատարել շրջայցեր, քանի որ միայն չափագրման և հաշվառման եղանակով է հնարավոր պարզել նախագծերից շեղումները և արձանագրել իրական վիճակը՝ ըստ դասասենյակների նստարանների թվի, գույքի շահագործման նորմերի և այլն: Տվյալ ցուցանիշին կամ չափանիշին համապատասխանության վերլուծությունը դյուրինացնելու և կարճ ժամանակահատվածում կատարելու համար առաջարկվում է նախապես պատրաստել և շրջայցերի ընթացքում լրացնել համապատասխան աղյուսակներ: Օրինակ՝ վերը նշված 2.3. կետի 2-րդ ցուցանիշը արձանագրելու համար անհրաժեշտ է նախապես համարակալել բոլոր դասասենյակներն ու այլ սենյակները, որպեսզի հնարավոր լինի արագորեն լրացնել աշակերտական նստարանների միջև հեռավորության մեկ միասնական աղյուսակ (տես՝Աղյուսակ 10):

Դիտարկման ամսաթիվ28.08.2023 թ.....

Դասասենյակի համարը	Դասասենյակի մակերեսը (քմ)	Սեղան՝ նստարանների դասավորվածության ձևը (շարքերով, շրջանաձև, T աձև, Ո աձև, խառը)	Սեղան՝ նստարանների թիվը	Սեղան՝ նստարանների շարքերի և միմյանց միջև հեռավորությունն
Դասասենյակ N1				
.1.....	38.6	Ո	4/8	80 սմ
2	37.5	Ո	4/8	80
3	17.35	Ո	3/6	50
4	37.9	Ո	5/10	80
5	17.35	Ո	3/6	80

6	23.6	Ո	6/12	50
7	31.6	Ո	5/10	80
8	35.8	Ո	3/6	80
9	36.9	Ո	4/8	80
10	36.4	Ո	4/8	80
11	34.1	Ո	6/10	80
12	36.3	Ո	3/4	80

Կարելի է կցել դասասենյակների գծագրերը և նշել սեղան-նստարանների միջև հեռավորությունները գծագրի մեջ:

Պարզաբանել սեղան-նստարանների դասավորության նախընտրելի ձևի պատճառները: Կատարել եզրահանգումներ և առաջարկներ դասասենյակների կահավորման առավել նպաստավոր ձևերի վերաբերյալ՝ ուսուցման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և դասապրոցեսի ընթացքում ինտերակտիվ մեթոդներ կիրառումը խթանելու նպատակով (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Աղյուսակ 9. Տվյալներ յուրաքանչյուր դասասենյակներում մեկ սովորողին ընկնող մակերեսի վերաբերյալ

28.08.2023 թ.

Դասասենյակի համարը	Դասասենյակի մակերեսը (քմ)	Մեկ սովորողին ընկնող մակերեսը (քմ)	Նորմերից պակաս կամ ավել մակերեսը(քմ)
N1			
1	38.6	12.8	32.6 ավել
2	37.5	12.5	31.5
3	17.35	8.7	13.35
4	37.9	12.6	31.9
5	17.35	2.89	5.35
6	23.6	4.72	13.6

7	31.6	7.9	23.6
8	35.8	4.5	15.8
9	36.9	7.4	26.9
10	36.4	7.3	26.4
11	34.1	4.2	18.1
12	36.3	12.1	30.3
.....			

Վերլուծել դասասենյակներում մեկ սովորողին ընկնող մակերեսին վերաբերող իրավիճակը, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Կետի թղ չափանիշի համար հաստատության գրացամառայանում պետք է կատարել գրառում մարզադահլիճի առկայության մասին Եթե հաստատությունն ունի մարզադահլիճ ապա պետք է նկարագրել վերջինինս ֆիզիկական վիճակը սպորտային գույքով ու պարագաներով հագեցվածությունը. Պետք է պարզաբանել նաև «ֆիզկուլտուրա» առարկայից ուսումնական դասընթացներն անց են կացնում հաստատության մարզադահլիճում: Թե ոչ և ինչպես:

Վերլուծել մարզադահլիճին վերաբերող հիմնախնդիրները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ:

2.4 . Հաստատության անձնակազմի և սովորողների անվտանգ կենսագործունեությունը նկարագրող չափանիշներ

Հաստատությունն իրականացնում է նպատակային ուսուցողական ծրագրեր, որոնք ուղղված են սովորողների մոտ ձևավորելու անվտանգ կենսագործունեության և առողջ ապրելակերպի կարողություններ ու հմտություններ.

1. Հաստատության անձնակազմը և սովորողները տիրապետում են արտակարգ իրավիճակներում գործելու վարքականոններին: Այո

2. Հաստատության անձնակազմը և սովորողները տեղեկացված են դպրոցում առկա անվտանգության միջոցների (էլեկտրական վահանակի, հրշեջ տեղեկատուի, հրշեջ ծորակի և այլն) տեղերին ու տիրապետում են դրանց օգտագործման կանոններին: **Մասամբ**
3. Տեղական վտանգների գնահատման և աղետների պատրաստվածության վերաբերյալ հաստատությունում իրականացվում են տարաբնույթ միջոցառումներ: **Այո**
4. Հաստատությունում առկա է աղետների պատրաստվածության, քաղաքացիական պաշտպանվածության պլան և ուսումնական տարվա ընթացքում իրականացվում են սլանի գործարկում և վարժանքներ, վարվում է գրանցամատյան: **Այո**
5. Հաստատությունն ապահովված է լրկալ ջեռուցման անվտանգ համակարգով: **Ոչ**
6. Հաստատության բոլոր դասասենյակներում առկա են ջեռուցումն ապահովող մարտկոցներ և ջեռուցման ամիսներին դասասենյակներում ջերմաստիճանը համապատասխանում է սանիտարահիգիենիկ նորմերին: **Գազի վառարան**
7. Հաստատության միջանցքները ջեռուցվում են և միջանցքներում ջերմաստիճանը համապատասխանում է սանիտարահիգիենիկ նորմերին: **Ոչ**
8. Հաստատությունն ապահովված է շուրջօրյա հոսող խմելու ջրով: **Այո**
9. Հաստատության բոլոր հարկերում առկա են առանձնացված վերանորոգված սանհանգույցներ տղաների և աղջիկների համար: **Մասամբ**
10. Հաստատության բոլոր սանհանգույցներն ապահովված են շուրջօրյա հոսող ջրով և ապահովված են հիգիենայի պարագաներով (օճառով, թղթով և այլն): **Այո**
11. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար կա հարմարեցված սանգանգույց, որի մոտ առկա է հաշմանդամության տարբերանշանը: **Ոչ**
12. Հաստատությունում առկա է սննդի կետ, որը համապատասխանում է սանտարահիգիենիկ պայմաններին: **Այո**
13. Հաստատության սննդի կետում փակցված են առողջ սննդակարգի վերաբերյալ համապատասխան պաստառներ: **Մասամբ**
14. Հաստատությունում առկա է բուժկետ և կարող է տրամադրվել առաջին բուժօգնությունը: **Ոչ**

2.4. կետի թվով ¹⁴ չափանիշների ամբողջությունը հիմք է հանդիսանում հաստատության ինքնավերլուծության հաշվետվության այս բաժինը կազմելու համար: Առավել ընդգրկուն և համակողմանի վերլուծություն կատարելու համար յուրաքանչյուր ցուցանիշին կամ չափանիշին պետք է անդրադառնալ առանձին՝ այնուհետև՝ ընդհանրացնել դրանք: Այս բաժնի վերլուծությունը կատարելիս պետք է ոչ միայն ուսումնասիրել համապատասխան ներքին փաստաթղթերի առկայությունը կամ կատարել դիտարկում-փաստագրում ըստ առանձին ցուցանիշների կամ չափանիշի, այլ նաև կազմել իրավիճակի ուսումնասիրման և արձանագրման հարցաշարեր և դրանց միջոցով կատարել հարցումներ հաստատության սովորողների, ուսուցիչների և աշխատակազմի շրջանում: Ելնելով հարցերի բնույթից հարցումներ կարելի է կատարել նաև ծնողների կամ այլ շահառուների շրջանում: Դիտարկման-փաստագրման աշխատանքների արդյունքները

հաստատության գրանցամատյանում ներառելու և այնուհետև ինքնավերլուծության հաշվետվության մեջ ներկայացնելու նպատակով առաջարկվում են ստորև բերված աղյուսակները՝ ըստ առանձին ցուցանիշների կամ չափանիշների:

Չափանիշներ 1 և 2

Աղյուսակ 10 Ա. Տվյալներ պրոֆակարգ իրավիճակներում հաստատության անձնակազմի և սովորողների տեղեկացված լինելու մասին

28.08.2023թ.

Դիտարմկամ ամսաթիվ -----

N	Չափաիշը	Նշում համապատասխան փաստաթղթի և գույքի առկայության մասին, / գրել փաստաթղթի անվանումը և ընդունման ամսաթիվը , թվարկել առկա գույքը/
1.	Հաստատության աշխատակազմը և սովորողները տիրապետում են աղետների ժամանակ և արտակարգ իրավիճակներում գործելու վարքականոններին	Այո
2.	Հաստատության աշխատակազմը և սովորողները տեղեկացված են հաստատությունում առկա անվտանգության միջոցների (էլեկտրական վահանակի, հրշեջ տեղեկատուի, հրշեջ ծորակի և այլն) տեղերին ու տիրապետում են դրանց օգտագործման կանոններին	Այո

Այս չափանիշների ամբողջական ներկայացման նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ և դրանց արդյունքները հակիրճ ներկայացնել՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանչյուր շահառու խմբի (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Վերլուծել հարցման արդյունքները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Չափանիշ 3

Աղյուսակ 10Բ. Տվյալներ տեղական վրանգների գնահատման և աղետների պատրաստվածության ու հակազդման մեխանիզմների ուղղությամբ հաստատությունում իրականացվող միջոցառումների վերաբերյալ

Ամսաթիվը	Դասարանը	Միջոցառման անվանումը, նկարագիրը և օգտագործված պարագաներն ու ուսումնական նյութերը	Մասնակից սովորողների և աշխատակիցների թիվը
26.09.2023	1-12	Օդային տազնապ	76

Անցկացված միջոցառումների արդյունավետության գնահատման նպատակով ցանկալի է իրականացնել հարցումներ սովորողների և աշխատակազմի շրջանում և դրանց արդյունքները հակիրճ ներկայացնել՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանյուր շահառու խմբի (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Վերլուծել հարցման արդյունքները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Չափանիշ 4

Ինքնավերլուծության այս բաժնի կարևորագույն բաղադրիչն է հաստատության քաղաքացիական պաշտպանության պլանի վերլուծությունը: Նման պլանի առկայությունը, ինչպես նաև դրանում նշված աղետներին պատրաստվածության, հակազդման իրատեսական մեխանիզմների ու միջոցառումների նկարագրությունը հաստատության անվտանգության և ապահովության կարևոր չափանիշներից է:

Այս չափանիշին հաստատության համապատասխանության գնահատման նպատակով պետք է նշել, թե արդյոք հաստատությունը մշակել և հաստատել է իր քաղաքացիական պաշտպանության պլանը, ինչպես է իրագործվում այդ պլանը, ինչպես նաև նկարագրել քաղաքացիական պաշտպանության պլանից բխող սովորողների և աշխատակազմի հետ տարվա ընթացքում իրականացվող միջոցառումների և վարժանքների մասին: Կարևոր է նաև հիշատակել, թե արդյոք դպրոցը վարում է իրականացվող վարժանքների և միջոցառումների գրանցամատյան:

Աղյուսակ 10 Գ. Տվյալներ հաստատության քաղաքացիական պաշտպանության պլանից բխող սովորողների և աշխատակազմի հետ տարվա ընթացքում իրականացվող միջոցառումների և վարժանքների վերաբերյալ

Ամսաթիվը	Դասարանը	Միջոցառման/վարժանքի անվանումը՝ նկարագիրը և օգտագործված պարագաներն ու ուսումնական նյութերը	Մասնակից սովորողների և աշխատակիցների թիվը
26.09.2023	1-12	Օդային տագնապ	76

Անցկացված միջոցառումների և վարժանքների արդյունավետության գնահատման նպատակով ցանկալի է իրականացնել հարցումներ սովորողների և աշխատակիցների շրջանում և դրանց արդյունքները հակիրճ ներկայացնել՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանչյուր շահառու խմբի (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Վերլուծել հարցման արդյունքները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Չափանիշներ 5, 6 և 7

5-րդ, 6-րդ և 7-րդ չափանիշներին հաստատության համապատասխանության գնահատումը պետք է իրականացնել դիտարկման և փաստագրման միջոցով: Հաստատության գրանցամատյանում պետք է նախ նշել, արդյոք հաստատությունն ապահովված է անվտանգ լրկալ ջեռուցման համակարգով, թե ոչ: Եթե

հաստատությունը չունի լրկալ ջեռուցման համակարգ, ապա պետք է նկարագրել, թե ինչպես է ջեռուցվում դպրոցը: Այնուհետ, ստորև բերված աղյուսակի լրացման միջոցով, պետք է մանրամասնել դասասենյակների, դահլիճների, այլ աշխատասենյակների և միջանցքների ջեռուցման պայմանները: Մասնավորապես անհրաժեշտ է նշել, թե արդյոք բոլոր դասասենյակներում առկա են ջեռուցման ապահովող մարտկոցներ կամ տաքացնող այլ սարքավորումներ, ինչքան է դասասենյակներում, դահլիճներում և այլ սենյակներում ջերմաստիճանը ջեռուցման ամիսներին և համապատասխանում է արդյոք այն սանիտարական նորմերին:

Կարևոր է նաև արձանագրել, թե արդյոք ջեռուցվում են հաստատության միջանցքները, ինչքան է ջերմաստիճանը միջանցքներում և համապատասխանում է արդյոք այն սանիտարական նորմերին:

Այս չափանիշներով դիտարկումները և փաստագրումները պետք է կատարել միայն ջեռուցման ամիսներին, բայց հաճախակի՝ ամսեկան առնվազն 2 անգամ: Դիտարկման արդյունքները պետք է ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Աղյուսակ 11 Տվյալներ հասարակության ջեռուցման առկայության և տեսակի վերաբերյալ

Ամսաթիվը	Դասասենյակները / /, համարը դահլիճները, այլ սենյակները միջանցքները	Ջեռուցման ձևը /վառելիքի տեսակը/	Ջերմաստիճանը այցի պահին	Ջեռուցման ժամերը
	Դասասենյակ N1			
.1		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
2		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
3		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
4		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
5		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
6		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
7		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
8		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
9		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
10		Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
11			20	8.30-14.00

	12	Գազի վառարան գազ	20	8.30-14.00
	Մարզադահլիճ	Չի ջեռուցվում	10	-
	Միջոցառումների դահլիճ	-	-	-
			
	Ուսուցչանոց	Գազի վառարան	20	8.30-14.00
			
	Ճաշարան	Չի ջեռուցվում	10	-
	1-ին հարկի միջանցքներ	Չի ջեռուցվում	8	-
			

Վերլուծել ջեռուցման հետ կապված վիճակն ու հիմնախնդիրները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)։

Ունենալ լրկալ ջեռուցում :

Չափանիշներ 8, 9,10 և 11

8-րդ, 9-րդ, 10-րդ և 11-րդ չափանիշները վերաբերում են հաստատության ջրամատակարարմանը և և սանհանգույցներին: Այս չափանիշներին հաստատության համապատասխանության գնահատումը պետք է իրականացնել դիտարկման և փաստագրման միջոցով: Հաստատության գրանցամատյանում պետք է նախ նշել, թե արդյոք հաստատությունն ապահովված է շուրջօրյա հոսող խմելու ջրով, թե ոչ: Եթե հաստատությունն ապահովված չէ շուրջօրյա խմելու ջրով, ապա պետք է նկարագրել, թե ինչպիսին է նրա ջրամատակարարումը:

Այնուհետ, ստորև բերված աղյուսակի լրացման միջոցով, պետք է մանրամասնել սանհանգույցների առկայությունը, դրանց վիճակը և հագեցվածությունը անհրաժեշտ հիգիենայի պարագաներով: Կարևոր է նաև արձանագրել, թե արդյոք սանհանգույցները հարմարեցված են հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար, կամ արդյոք հաստատությունն ունի նման հարմարեցված սանհանգույց:

Դիտարկման արդյունքները պետք է ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Աղյուսակ 12. Տվյալներ հաստատության ջրամատակարարման, սանհանգույցների (կոյուղացման) առկայության և դրանց վիճակի վերաբերյալ

28.08.2023

Դիտարկման ամսաթիվ -----

Հաստատության ջրամատակարարումը		
Ապահովված է շտրջօրյա հոսող խմելու ջրով ընդգծել այո կամ ոչ բառերը/	Ապահովված է հոսող խմելու ջրով, բայց ոչ շտրջօրյա	Ապահովված չէ հոսող խմելու ջրով
այո	Օրեկան քանի՞ ժամ է ջրամատակարարումը 24 ժամ	Ինչպե՞ս է լուծվում ջրամատակարարման խնդիրը Ընդհանուր

Հաստատության սանհանգույցները և դրանց վիճակը

Շենքի հարկը	Սանհանգույցների թիվը	Աղջիկների - սանհանգույցի առկայու թյունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Տղաների - սանհանգույցի թյունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Հիգիենայի պարագաների առկայու թյունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Հարմարեցվածությունը <i>հաշմանդա</i> <i>մություն</i> ունեցող անձանց հարմար (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Վերանորոգված է, թե ոչ (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)
1-ին հարկ	2	Այո	Այո	Այո	Ոչ	Այո
..2 հարկ	3	Այո	Այո	Այո	Ոչ	Այո

Վերլուծել ջրամատակարարման և սանհագույցների հետ կապված վիճակն ու հիմնախնդիրները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տղեր):

Չափանիշներ 12 և 13

12-րդ և 13-րդ չափանիշները վերաբերում են սննդի կետի առկայությանը հաստատությունում: Այս չափանիշներին հաստատության համապատասխանության գնահատումը պետք է իրականացնել դիտարկման և փաստագրման միջոցով: Հաստատության գրանցամատյանում պետք է նախ նշել, թե արդյոք հաստատությունն ունի գործող սննդի կետ, թե ոչ: Եթե հաստատությունը չունի գործող սննդի կետ, ապա պետք է նկարագրել, թե ինչպես է կազմակերպվում սովորողների սննդի ապահովման խնդիրը, երբ սովորողները և աշխատակիցները գտնվում են հաստատությունում:

Այնուհետ, ստորև բերված աղյուսակի լրացման միջոցով, պետք է մանրամասնել սննդի կետի վիճակը և հագեցվածությունը անհրաժեշտ գույքով և պարագաներով:

Դիտարկման արդյունքները պետք է ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Դիտարկման ամսաթիվ -28.08.2023

Հաստատությունում առկա է սննդի կետ, թե ոչ (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)					
Այ ո					
Հաստատության սննդի կետում փակցված են առողջ սննդակարգի վերաբերյալ համապատասխան պաստառներ՝ թե ոչ ընդգծել այո կամ ոչ բառերը					
			Ոչ		
Սննդի կետի սանիտարական վիճակը՝ ըստ հակահամաճարակային ծառայության					
Սննդի կետի տեսակը (բուֆետ, ...)	Միաժամանակ սնվելու հնարավորություն	Սառը և տաք հոսող ջրի առկայությունը (ընդգծել այո)	Լվացարանի և հիգիենայի պարագաների առկայությունը (ընդգծել այո)	Տաք սննդի հնարավորությունը (ընդգծել այո կամ ոչ)	Վերանորոգված է, թե ոչ (ընդգծել այո կամ ոչ)

	ունեցող անձնաց թիվը և տարածքը (քմ)	կամ ոչ բառերը)	կամ ոչ բառերը)	բառերը)	բառերը)
ճաշար ան)	35	Այո	Այո	Այո	Այո

Վերլուծել սննդի կերպի առկայության և դրա վիճակի հետ կապված հիմնախնդիրները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Չափանիշ 14

Չափանիշ 14-ը վերաբերում է հաստատությունում բուժկետի առկայությանը: Այս չափանիշին հաստատության համապատասխանության գնահատումը պետք է իրականացնել դիտարկման և փաստագրման միջոցով: Հաստատության գրանցամատյանում պետք է նախ նշել, արդյոք հաստատությունն ունի գործող բուժկետի կետ, թե ոչ: Եթե հաստատությունը չունի գործող բուժկետ, ապա պետք է նկարագրել, թե ինչպես է կազմակերպվում սովորողներին և աշխատակիցներին առաջին բուժօգնության տրամադրման խնդիրը:

Այնուհետ, ստորև բերված աղյուսակի լրացման միջոցով, պետք է մանրամասնել բուժկետի վիճակը և հագեցվածությունը անհրաժեշտ գույքով և պարագաներով:

Դիտարկման արդյունքները պետք է ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Դիտարկման ամսաթիվ — 28.08.2023թ.

Հաստատությունում առկա է բուժկետ (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)
Ոչ

Հաստատությունն ունի բուժաշխատող և կարող է տրամադրվել առաջին բուժօգնություն (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)					
Ոչ					
Բուժկետի գտնվելու հարկը և տարածքը քմ	Բուժաշխատողներ թիվը և նրանց պաշտոնները	Բուժկետում առկա գույքը	Բուժկետը վերանորոգված է, թե ոչ (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Բուժկետի սանիտարական վիճակը	Առաջին բուժօգնության միջոցների և դեղերի առկայությունը
-	-	-	-	-	-

Վերլուծել բուժկետի վիճակի հետ կապված հիմնախնդիրները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

2.5. Ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական առողջության չափանիշներ

Հաստատության ներքին գնահատման հաշտավության մեջ առանձին տեղ է գրավում սովորողների ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական առողջությանը միտված ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները, իրականացվող ծրագրերն ու միջոցառումները և դրանց վերլուծությունը: Հաշվետվության այս կետի չափանիշների մշակման և դիտարկման համար հիմք են հանդիսանում <<Երեխայի իրավունքների մասին>> և <<Հաշմանդամության ունեցող անձանց իրավունքների մասին>> ՄԱԿ-ի կոնվենցիաները, ինչպես նաև ՀՀ համապատասխան օրենքները, ներառյալ ՀՀ կրթության բնագավառը կարգավորող օրենքներն ու իրավական ակտերը, հաստատության կանոնադրությունը և այլն:

Ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական նկարագրող չափանիշներն են՝

Հաստատությունն իրականացնում է սովորողների ֆիզիկական, հոգևոր, սոցիալական առողջությանը միտված ուսումնադաստիարակչական ծրագրեր և միջոցառումներ.

1. հաստատությունում գրանցվել են ակտիվ, ծխախոտի, թմրամիջոցների և հոգեմետ նյութերի օգտագործման դեպքեր և իրականացվում են ծրագրեր դրանց չարաշահումը կանխարգելու ուղղությամբ.**Առաջին մասով ոչ ,իսկ երկրորդ մասով այո**
2. հաստատությունում գրացվել են մարմնական վնասվածքներ հասցնելու դեպքեր, իրականացվում են դրանց բացահայտմանն ու կանխմանն ուղղված աշխատանքները. **ՈՉ**

3. հաստատությունում գործում են սովորողների նկատմամբ բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման դեպքերի բացահայտման, զեկուցման, դրանց կանխարգելման և հանրային քննարկման մեխանիզմներ. **ՈԶ**
4. հաստատությունն իրականացնում է երեխայի խնամքի ու դաստիարակության, ընտանիքում ծնողական պարտականությունների նկատմամբ պատասխանատվության բարձրացման, ինչպես նաև բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման բացառման, երեխային զարգացման համար անվտանգ միջավայրի ձևավորման հարցերի վերաբերյալ ծնողների իրազեկմանն ուղղված միջոցառումներ. **ԱՅՈ**
5. հաստատությունում կազմակերպվում են հատուկ դասընթացներ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ուղղությամբ՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի փոխանցման ուղիների և կանխարգելման մասին գիտելիքների մակարդակը բարձրացնելու նպատակով. **ԱՅՈ**
6. հաստատությունը ստեղծում է ուսումնամեթոդական նյութեր և իրականացնում է ուսումնական դասընթացներ ուղղված ըննդեմ բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման: **ԱՅՈ**

2.5. կետին վերաբերող օրենդրական, նորմատիվային դաշտը ընդգրկում է և ծավալուն, ուստի այս կետի չափանիշներին անրադառնալիս անհրաժեշտ է մանրամասն ուսումնասիրել այն: Ներքին գնահատման հաշվետվության այս կետը կազմելիս հաստատությունը պետք է իրականացնի ինչպես փաստաթղթերի ուսումնասիրություն, այնպես էլ դիտարկում-փաստագրումներ և հարցումներ: Հարցումների համար կազմված հարցաթերթերում և հարցաշարերում, ըստ հաստատության առանձնահատկությունների, պետք է անդրադառնալ գրանցված միջադեպերին, հաստատության կողմից իրականացված ուսումնական դասընթացներին, միջոցառումներին, այուրեւս վերլուծել դրանց արդյունքները և կատարել բարելավման առաջարկներ: Որպես հարցումների գործիքներ կարելի է օգտագործել որոշակի սոցիալ-հոգեբանական, բուժառողջապահական հարցումների հարցաթերթեր՝ հարմարեցնելով առաջադրված նպատակներին: Հարցումների համար առաջարկվում է կիրառել Հավելված 2-ում նկարագրված մեթոդաբանությունը:

Ամբողջական պատկեր ստանալու և աշխատանքների հետագա բարելավմանն ուղղված քայլեր մշակելու համար անհրաժեշտ է նաև վերլուծել հաստատության զարգացման ծրագրով, ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների տարեկան պլանով, դասղեկական աշխատանքների պլաններով, աշակերտական ինքնավարության ծրագրերով և այլ ծրագրերով նախատեսված և իրականացված միջոցառումներն ու դասընթացները:

Աղյուսակ 15. Տվյալներ հաստատության սովորողների ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական առողջությանն ուղղված աշխատանքների վերաբերյալ

Հաստատությունում գրանցված ալկոհոլի, ծխախոտի, թմրամիջոցների և հոգեմետ նյութերի օգտագործման դեպքերը տվյալ ուստարում			
Դեպքը	Ամսաթիվը	Դասարանը,	Ձեռնարկված

		սովորող/ները/	միջոցառումները
1.			
2.			
3.			
Զրո	0	0	0

Ավտոհոլի, ծխախոտի, թմրամիջոցների և հոգեմետ նյութերի օգտագործման կանխարգելման ուղղությամբ ինչ ուսումնական և այլ ծրագրեր ու միջոցառումներ են իրականացվում

Ծրագիրը կամ միջոցառումը, թեման	Ամսաթիվը	Դասարանը
--------------------------------	----------	----------

1. „Ավտոհոլի, ծխախոտի, թմրամիջոցների ,հոգեմետ նյութերի և թրաֆինգ ”թեմայով զրույց զեկույց ուստիկանություն կողմից	22.09.2023	6-12
---	------------	------

2.		
----	--	--

.....		
-------	--	--

Հաստատությունում գրանցված մարմնական վնասվածքներ հասցնելու դեպքերը, դրանց բացահայտմանն ու հետագա դեպքերի կանխմանն ուղղված քայլերը

Դեպքը	Ամսաթիվը	Դասարանը	Բացահայտմանն ու կանխմանն ուղղված քայլերը
-------	----------	----------	--

1.			
----	--	--	--

2.			
----	--	--	--

.....Զրո			
----------	--	--	--

Հաստատությունում սովորողների նկատմամբ բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման դեպքերի բացահայտման, զեկույցման, դրանց կանխարգելման և հանրային քննարկման մեխանիզմները

Դեպքը	Ամսաթիվ	Դասարանը, սովորող/ները/	Բացահայտման, քննարկման մեխանիզմը՝ ձեռնարկված քայլերը և հետագա կանխարգելման ուղիները
-------	---------	-------------------------	---

1.			
----	--	--	--

2.			
..... Ձրո			
Հաստատության կողմից ընտանիքում երեխայի խնամքի ու դաստիարակության, ծնողական պարտականությունների նկատմամբ պատասխանատվության բարձրացման, ինչպես նաև բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման բացառման, երեխային զարգացման համար անվտանգ միջավայրի ձևավորման հարցերի վերաբերյալ ծնողների իրազեկմանն ուղղված միջոցառումներ և մեխանիզմներ			
Միջոցառում	Ամսաթիվ	Մասնակիցները , դրանց թիվը	Առաջադրված մեխանիզմ
1. Ընդհանուր ծնողական նիստ	14.09.2023	27	Ընդհանուր դրույթներ
2.			
.....			
ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման նպատակով՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի փոխանցման ուղիների և կանխարգելման մասին սովորողների գիտելիքների մակարդակը բարձրացնելու համար հատուկ դասընթացներին միջոցառումների անցկացումը			
Դասընթացի անվանումը /միջոցառման թեման, օգտագործված ուսումնամեթոդական նյութերը	Ամսաթիվ	Դասարանը/ները/	Մասնակիցների թիվը
1Առողջ ապրելակերպ	19.09.2023	9-12	21
2.			
.....			
Հաստատության կողմից ստեղծված ուսումնամեթոդական նյութերը և իրականացված ուսումնական դասընթացներն ուղղված ըննդեմ բռնության՝ ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման			
Դասընթացի անվանումը, օգտագործված ուսումնամեթոդական նյութերը	Ամսաթիվ	Դասարանը/ները	Մասնակիցների թիվը
1.			
2.			
.....			

Վերլուծել հասարակության սովորողների ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական առողջությանն ուղղված աշխատանքների արդյունավետությունը, առկա հիմնախնդիրները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել հիմնախնդիրների լուծման ուղիներ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Հասարակությունում նման դեպքեր չեն գրանցվել

Աղյուսակի լրացումից բացի, 2.5. կետի չափանիշների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն ստանալու և լիարժեք ինքնավերլուծություն կատարելու նպատակով հասարակությունը պետք է ուսումնասիրի հիմնական շահառուների կարծիքը նշված հարցերի շուրջ: Այդ նպատակով այն պետք է իրականացնի հարցումներ հասարակության սովորողների ու նրանց ծնողների, ուսուցիչների և վարչական աշխատողների շրջանում՝ նախապես պատրաստված հարցաթերթերով:

Հարցման արդյունքները՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանցյուր շահառու խմբի, հակիրճ ներկայացնել ստորև (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Մաս 3. Հասարակության գործունեության արդյունավետություն

Հաստատության գործունեության ներքին գնահատման կարևորագույն մասը ուսումնական հաստատության գործունեության արդյունավետության գնահատումն է: Վերջինս կատարվում է երկու տեսանկյունից՝

- ◻ **արտաքին արդյունավետության** կամ, այլ կերպ ասած, **կրթության որակի**
- ◻ **ներքին արդյունավետության** կամ առկա մարդկային, նյութական ու ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության:

Նախ անհրաժեշտ է հասկանալ, թե ինչպե՞ս է սահմանվում «կրթության որակը» գրականության մեջ: Հարկ է նշել, որ գոյություն ունեն կրթության որակի բազմաթիվ սահմանումներ, ինչը վկայում է այդ հասկացության բարդ և բազմագործոն էության մասին: Այնուամենայնիվ, ներկայումս «կրթության որակ» հասկացության շուրջ միջազգայնորեն ձեռք է բերված համաձայնություն: Ըստ այդմ.

Որակյալ կրթությունն ուսումնառության այնպիսի համակարգ է, որն ապահովում է սովորողների կողմից անհրաժեշտ գիտելիքների, հմտությունների ու որակների ձեռքբերումը, ինչպես նաև արժեքային համակարգի ձևավորումը՝ պետության սահմանած պահանջներին համապատասխան, և միաժամանակ հնարավորություն է ընձեռնում նրանց սովորել ամբողջ կյանքի ընթացում: Այլ կերպ ասած, կրթության որակն ուսումնական գործընթացի համապատասխանությունն է սահմանված նպատակներին:

«Կրթության որակը» ուսումնական գործընթացի ամբողջական արդյունքն է, ուստի ներառում է՝

- սովորողներին, ովքեր առողջ են, պատրաստ սովորելու և մասնակցելու ուսումնառության գործընթացին՝ ստանալով իրենց ընտանիքների լիակատար աջակցությունը. ԱՅՈ
- ուսումնական միջավայրը, որը բարեկարգ է ու անվտանգ, ապահովում է առողջության պահպանումն ու հավասարությունը սովորողների միջև, ինչպես նաև հագեցած է անհրաժեշտ ուսումնական գույքով և ռեսուրսներով. ՄԱՍԱՄԲ
- կրթության բովանդակությունը, որը սահմանված է կրթության չափորոշիչներով, առարկայական ծրագրերով, ուսումնական պլաններով ու արտացոլված ուսումնամեթոդական նյութերում, և ուղղված է սովորողների մոտ հիմնարար գիտելիքների, կենսական հմտությունների և արժեքների ձևավորմանը, ներառյալ՝ առողջության պահպանման, առողջ սնուցման, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման, սեռերի հավասարության և խաղաղության պահպանմանն ուղղված գիտելիքներն ու հմտությունները զարգացնելուն. ԱՅՈ
- որակյալ ուսուցչական կազմը, որն օգտագործում է երեխայակենտրոն ուսուցման մեթոդներ. ԱՅՈ
- հմուտ ղեկավարվող ուսումնական գործընթացը. ԱՅՈ
- արժանահավատ ու արդար գնահատման համակարգը, որը խթանում է սովորողների առաջադիմությունն ու նվազեցնում նրանց միջև անհավասարությունները. ԱՅՈ
- ուսուցման վերջնարդյունքները, որոնք ներառում են սովորողների գիտելիքները, հմտությունները, արժեքային համակարգն ու աշխարհայացքը և ուղղված են հասարակության մեջ սովորողների դրական մասնակցությանը»: ԱՅՈ

(Defining Quality in Education; Working Paper Series, Education Section, Programme Division, United Nations Children's Fund, New York, NY, USA, 2002):

Հաստատության ներքին գնահատման այս մասում «կրթության որակի» տեսանկյունից ներառված են սովորողներին, ուսուցման վերջնարդյունքներին, ուսուցման բովանդակությանը և ուսուցիչներին, բնութագրող ցուցանիշները, իսկ ուսուցման միջավայրին վերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները ներառված են նախորդ մասում:

Կրթության վերջնարդյունքներին վերաբերաբերող ցուցանիշները բնորոշվում են առաջին հերթին սովորողների առաջադիմությամբ, ինչն էլ արտահայտվում է նրանց ընթացիկ և ավարտական գնահատականներով: Միևնույն ժամանակ սովորողների առաջադիմությանը վերաբերաբերող ցուցանիշները ներառում են նաև սովորողների բացակայությունները, դասարանից դասարան փոխադրվելը կամ նույն դասարանում մնալը կամ ընդհանրապես կրթության գործընթացից դուրս մնալը, կրկնուսուցանողների մոտ պարապելը, օլիմպիադաներին և մրցույթներին մասնակցությունը, նախնական (արհեստագործական), միջին և բարձրագույն մասնագիտական հաստատություններում ուսումը շարունակելը և այլն:

Կրթության որակի ցուցանիշների մյուս խումբը վերաբերվում է հաստատության ուսուցիչներին՝ նրանց մասնագիտական որակավորմանը, պատրաստվածությանը և ուսուցման մեթոդներին, ուսումնանյութական բազային և ուսումնական գործընթացի կազմակերպմանը:

Հաստատության ներքին արդյունավետության գնահատումը նույնքան կարևոր է հաստատության արդյունավետ գործելու տեսանկյունից: Հատկապես սահմանափակ ֆինանսական և նյութական ռեսուրսների պայմաններում առաջնահերթ խնդիր է դառնում դրանց արդյունավետ օգտագործումը:

Ուսումնական հաստատության գործունեության արդյունավետությունն անհրաժեշտ է գնահատել ինչպես տվյալ ուսումնական տարվա կտրվածքով, այնպես էլ նախորդ 2 տարիների հետ համեմատության մեջ՝ բացահայտելով արդյունավետության ցուցանիշների դինամիկան:

3.1. Հաստատության սովորողների առաջադիմությունը նկարագրող ցուցանիշները հետևյալն են՝

Հաստատությունն ապահովում է սովորողների առաջխաղացումը և բարձր առաջադիմությունը.

1. սովորողների միջին տարեկան գնահատականները ըստ կրթական աստիճանների.
2. գերազանց առաջադիմությամբ սովորողների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների. 1-0 , 2__0 , 3-1-5%
3. ցածր առաջադիմությամբ սովորողների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների.
4. ավարտման գործակիցը՝ ըստ կրթական աստիճանների.
5. երկտարեցիների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների. 0
6. կրկնուսուցանողների մոտ պարապող սովորողների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների. 9 15%
7. միասնական քննություններին մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ.
8. ավարտական և միասնական քննություններին անբավարար ստացած շրջանավարտների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ.
9. հիմնական դպրոցն ավարտած սովորողներից նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունվածների թիվը և տոկոսը.

10. նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունված 12-րդ դասարանի շրջանավարտների թիվը և տոկոսը.
11. հիմնական դպրոցը ավարտած այն սովորողների թիվը և տոկոսը, ովքեր ուսումը շարունակում են ավագ դպրոցներում կամ ավագ դասարաններում.
12. ԲՈՒՀ-եր ընդունված շրջանավարտների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի նպատմամբ.
13. սովորողների բացակայությունների ընդհանուր թիվը ժամերով՝ ըստ կրթական աստիճանների.
14. դասարանից դասարան վաղաժամկետ փոխադրված սովորողների թիվը և տոկոսը.
15. ուստարվա ընթացքում տվյալ հաստատությունից այլ հաստատություն տեղափոխված սովորողների թիվը և տոկոսը, այդ թվում՝ ըստ այլ հաստատություններ, այլ բնակավայր կամ այլ երկիր ընտանիքի տեղափոխման պատճառներով.
16. ուստարվա ընթացքում հաստատությունից հեռացած կամ ուսումն ընդհատած/անավարտ թողած սովորողների ընդհանուր թիվը, այդ թվում՝ հիվանդության, անկարողության, ընտանիքի սոցիալական վիճակի, սովորել չցանականալու և այլ պատճառներով.
17. առարկայական օլիմպիադաների և սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի, մշակութային մրցույթների մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ.
18. առարկայական օլիմպիադաներին և սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի, մշակութային մրցույթներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը՝ մասնակիցների ընդհանուր թվի նկատմամբ:

Ցուցանիշ 1-ի համար անհրաժեշտ է կապարել հաստատության վիճագրական տվյալների վերլուծություն և լրացնել ստորև բերված Աղյուսակներ 16-ից 18-ը:

Աղյուսակ 16. Տվյալներ սովորողների ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ նախորդ ուստարում

Ցուցանիշ 1-ի համար լրացնել ստորև աղյուսակները՝ 4-րդ, 9-րդ և 12-րդ դասարանների համար

ական րկաներ	Սովորողների թիվը			Տարեկան միջին գնահատականները ըստ հիմնական առարկաների			4-րդ դասարանում գիտելիքների, ստուգմանն 9-րդ, 12-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների միջին միավորները		
	4-րդ .	9-րդ .	12-րդ .	4-րդ .	9-րդ .	12-րդ .	4-րդ .	9-րդ .	12-րդ .
	5	6	3	5	6	3	5	6	3
լեզու					5.3	8.3		13.1	15.3

ակ						8.6			15.3
անություն					5.6			11.5	
ենի				7.2			7.6		
մատիկա				6.4			6.2		
ցլ				8.4	7.6	8.6		14.5	
րեն				5.8	5.1	8.3			
շտ				8.2					
ար				8.4					
րջ				7.4					
ատ									
նազետ									
րի						7.6		15.5	
շխարհ					5.8				
ատ					5.6	8.6		11.8	16
պատ					5.1	7			
					5.5				
րակ					6	8.6			
					5	7.3		10.6	15.3
					4.6	7.3		10.6	15.3
					5.3	7.3			
պ					5.1	7.6			
ա					5.8	8.3			
ար					6	8.6		14.5	
				8.2					
					5.5	7.6			
իլտ				8.6	8.3	8		8.3	8
ատ				8.4					
մենը									

2 Աղյուսակ 17. Տվյալներ սովորողների ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ փվյալ ուսփարում

Հիմնական առարկաներ	Սովորողների թիվը			Տարեկան միջին գնահատականները՝ ըստ հիմնական առարկաների			4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ ¹ 2- րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների միջին միավորները		
	4 րդ. դաս.	9 րդ. դաս.	12րդ. դաս.	4րդ. դաս.	9րդ. դաս.	12րդ. դաս.	4րդ. դաս.	9րդ. դաս.	12րդ. դաս.
Հայոց լեզու				7.6	5.3	8.3	7.6	13	15.3
Մաթեմատիկա				6.2	5	7.3	6.2	10.6	15.3
.....									
Ընդամենը									

Աղյուսակ 18. Տվյալներ 4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ, 12-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների արդյունքների դինամիկայի վերաբերյալ

Քննական առարկաներ	Քննությունների միջին միավորների փոփոխությունը՝ ըստ կրթական աստիճանների					
	Քննությունների միջին միավորների աճի տոկոսը			Քննությունների միջին միավորների նվազման տոկոսը		
	4րդ. դաս.	9րդ. դաս.	12րդ. դաս.	4-րդ դաս.	9րդ. դաս.	12 րդ. դաս.
Հայոց լեզու						
Մաթեմատիկա						
.....						
Ընդամենը						

Վերլուծել հասփարափոջյան սովորողների փարեկան միջին գնահատականների և պետական ավարտական քննությունների միջին միավորների փոփոխությունները՝ ըստ կրթական աստիճանների և հիմնական առարկաների: Վերհանել առկա հիմնախնդիրները, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել ուղիներ սովորողների առաջադիմության բարելավման ուղղոթյամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ փողեր):

2-ից 16-րդ ցուցանիշների հաշվարկի համար անհրաժեշտ է կատարել հասփարափոջյան վիճագրական փվյալների վերլուծոթյուն և լրացնել սփորն բերված Աղյուսակ 19-ը:

Աղյուսակ 19. Տվյալներ սովորողների առաջադիմության վերաբերյալ փվյալ և նախորդ 2 ուսփարիների համար՝ ըստ կրթական աստիճանների

<p>թվի հարաբերությունը նույն կրթական աստիճանում սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային հարաբերությամբ՝</p>									
<p>Կրկնուսույցների մոտ պարապող սովորողների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների</p> <p>հաշվարկ. տվյալ կրթական աստիճանում կրկնուսույցների մոտ պարապողների թվի հարաբերությունը նույն կրթական աստիճանում սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</p>									
<p>Միասնական քննություններին մասնակիցների թիվը և տոկոսը շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ</p>	<p>—</p>	<p>—</p>		<p>—</p>	<p>—</p>		<p>—</p>	<p>—</p>	<p>2-33.4%</p>

<p>Ավարտական և միասնական քննություններին անբավարար ստացած շրջանավարտների թիվը և տոկոսը շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ</p> <p>հաշվարկ. 12-րդ դասարանի շրջանավարտներից ավարտական և միասնական քննություններին անբավարար ստացածների թվի հարաբերությունը</p>	<p>—</p>	<p>—</p>		<p>—</p>	<p>—</p>		<p>—</p>	<p>—</p>	
--	----------	----------	--	----------	----------	--	----------	----------	--

<p>շրջանավարտների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ՝ <i>Լրացնել միայն թղթասարանի համար</i></p>									
<p>Հիմնական դպրոցն ավարտած սովորողներից նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունվածների թիվը և տոկոսը</p> <p><i>հաշվարկ՝ հիմնական դպրոցի շրջանավարտներից նախնական արհեստագործական և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունվածների թվի հարաբերությունը թղթասարանի սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</i> <i>Լրացնել միայն թղթասարանի համար</i></p>	—		—	—	1	—	—		—
<p>Հիմնական դպրոցն ավարտած սովորողների թիվը և տոկոսը՝ որոնք ուսումը շարունակում են ավագ դպրոցներում կամ ավագ դասարաններում</p> <p><i>հաշվարկ՝ հիմնական դպրոցի շրջանավարտներից ավագ դպրոցներում կամ ավագ դասարաններում ուսումը շարունակողների թվի հարաբերությունը թղթասարանի սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</i> <i>Լրացնել միայն թղթասարանի համար</i></p>	—		—	—	5-100%	—	—	2-100%	—
<p>Նախնական (արհեստագործական) և միջին</p>	—	—		—	—		—	—	

<p>մասնագիտական հաստատություններ ընդունված 12-րդ դասարանի շրջանավարտների թիվը և տոկոսը</p> <p>հաշվարկ իդ դասարանի շրջանավարտներից (նախնական) արհեստագործական և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունվածների 12-հարաբերությունը ընդ հասարանի սովորողների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ <i>Լրացնել միայն ընդ հասարանի համար</i></p>									
<p>ԲՈՒՀ-եր ընդունված շրջանավարտների թիվը և տոկոսը շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ</p> <p>(հաշվարկ 12-րդ դասարանի շրջանավարտներից բուհ ընդունվածների թվի հարաբերությունը ընդ հասարանի սովորողների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ <i>Լրացնել միայն ընդ հասարանի համար</i></p>	—	—	—	—	3-100%	—	—	2-75%	
<p>Սովորողների բացակայությունների թիվը ժամերով՝ ըստ կրթական աստիճանների</p> <p>(հաշվարկ հաստատության տվյալ կրթական աստիճանի բոլոր դասարանների դասամատյաններում գրանցված բացակայությունների ընդհանուր թիվը արտահայտված ժամերով)</p>			89	95	158	71	39	122	

(հաշվարկ. տվյալ կրթական աստիճանում տվյալ հաստատությունից հեռացած և ուսումն. ընդհատած/անավարտ թողած սովորողների ընդհանուր թվի հարաբերությունը նույն կրթական աստիճանում սովորողների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ)								
-հիվանդության, անկարողության պատճառով								
-ընտանիքի սոցիալական վիճակի պատճառով								
-սովորել չցանականալու պատճառով								
-այլ պատճառներով								

Վերլուծել հաստատության սովորողների առաջադիմությանը վերաբերող ցուցանիշները և դրանց փոփոխությունը վերջին 3 ուսարիների կտրվածքով: Կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ սովորողների առաջադիմության բարելավման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

17-րդ և 18-րդ ցուցանիշների հաշվարկի համար անհրաժեշտ է կատարել հաստատության վիճագրական փվյալների վերլուծություն և լրացնել ստորև բերված Աղյուսակ 20-ը:

Աղյուսակ 20. Տվյալներ առարկայական օլիմպիադաներին և սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի, մշակութային մրցույթներին սովորողների մասնակցության վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի
Մարզային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը	-		-
(հաշվարկ՝ հաստատությունից մարզային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թվի հարաբերությունը հաստատության սովորողների		3-- 5%	

ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)			
<p>Մարզային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ Հաստատությունից մարզային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացածների թվի հարաբերությունը հաստատությունից մասնակիցների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ</p>	0	0	
<p>Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ հաստատությունից հանրապետական առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թվի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ)</p>	0	0	
<p>Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ հաստատությունից հանրապետական առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացածների թվի հարաբերությունը հաստատությունից մասնակիցների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ տոկոսային արտահայտությամբ</p>	0	0	
<p>Միջազգային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ հաստատությունից միջազգային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թվի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ)</p>	0	0	
<p>Միջազգային օլիմպիադաներում մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ հաստատությունից միջազգային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացածների թվի հարաբերությունը հաստատությունից մասնակիցների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ տոկոսային արտահայտությամբ</p>	0	0	

<p>Մարզային և հանրապետական սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի մշակութային մրցույթների մասնակիցների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ հաստատությունից մարզային և հանրապետական սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի մշակութային մրցույթների մասնակիցների թվի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ</p>	0	0	
<p>Միջազգային սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի մշակութային մրցույթներին մրցանակների ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ հաստատությունից միջազգային սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի մշակութային մրցույթներին մրցանակներ ստացածների թվի հարաբերությունը հաստատությունից մասնակիցների ընդհանուր թվին տոկոսային արտահայտությամբ</p>	0	0	

Վերլուծել հասարակության սովորողների առարկայական օլիմպիադաներին, ինչպես նաև սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի, մշակութային մրցույթներին մասնակցության աստիճանը, փոփոխությունների դինամիկան վերջին 3 ուսարիների կտրվածքով: Կարարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ սովորողների մասնակցության աստիճանի և արդյունքների բարելավման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տղեր):

3.2. Հասարակության ուսուցիչներին և նրանց գործունեությանը վերաբերող ցուցանիշներ

Ինչպես նշվեց վերը կրթության որակի ցուցանիշների կարևոր խումբ է հաստատության ուսուցիչներին և նրանց գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները, որոնք բերված են ստորև:

Հասարակությունն ունի որակյալ ուսուցչական անձնակազմ և ուսուցիչները փիրապետում են դասավանդման ժամանակակից մեթոդներին՝

1. բարձրագույն մանկավարժական կրթություն ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը. 100%
2. ըստ մասնագիտության դասավանդող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը. 100%
3. տարակարգ ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը. 1- 6.25%
4. գիտական կոչում ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը. 0

5. ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության կողմից երաշխավորված կամ այլ կազմակերպություններում վերջին 3 տարում վերապատրաստում անցած վերապատրաստում անցած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը. ² - 12.5%
6. որպես ուսուցիչ վերապատրաստող (դասախոս) վերապատրաստված և վերապատրաստման դասընթացներ վարող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը.⁰
7. ուսուցիչների միջին տարիքը. ⁴²
8. միջազգային ու հանրապետական պարբերականներում/ամսագրերում հոդվածներ, մասնագիտական հրապարակումներ, ինչպես նաև դասագրքեր, մեթոդական ձեռնարկներ, գիտամանկավարժական, հեղինակային ու այլ աշխատություններ ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը.⁰
9. դամավանդման աշակերտակենտրոն, մասնակցային, ինտերակտիվ մեթոդներին տիրապետող և դրանք կիրառող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը.⁰
10. ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ, այդ թվում՝ ինտերնետ կիրառող ուսուցիչների թիվը. ^{16-100%}
11. սովորողներին համակարգիչների կիրառմամբ տնային աշխատանքներ հանձնարարող ուսուցիչների թիվը. ^{10-62.5%}
12. ուսուցիչների բացակայությունների ընդհանուր թիվը.
13. ուստարվա ընթացքում հաստատությունում անցկացվող ցուցադրական բաց դասերի թիվը. ¹⁰
14. ուստարվա ընթացքում ուսուցիչների փոխադարձ դասալսումների թիվը. ¹⁵
15. ուստարվա ընթացքում հաստատությունից դուրս անցկացվող գործնական պարապմունքների թիվը. ⁵
16. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության, ինչպես նաև ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության և Մայր Աթոռի հետ համատեղ անցկացվող մրցույթներին մասնակցած և մրցանակներ ստացած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը: ⁰

3.2 կետի բոլոր 16 ցուցանիշների հաշվարկի համար անհրաժեշտ է կատարել հաստատության վիճագրական տվյալների վերլուծություն և լրացնել ստորև բերված Աղյուսակ 21-ը:

Աղյուսակ 21. Տվյալներ ուսուցչական կազմի և նրանց գործունեության վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2021-2022 ոստարի	2022-2023 ոստարի	2023-2024 ոստարի
Բարձրագույն մանկավարժական կրթություն ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը	16--100%	16--100%	19--100%

հաշվարկ բարձրագույն մանկավարժական կրթություն ունեցող հաստատության

<p>ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)</p>			
<p>Ըստ մասնագիտության դասավանդող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ ըստ մասնագիտության դասավանդող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</p>	16-100%	16--100%	16--100%
<p>Տարակարգ ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ տարակարգ ունեցող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</p>	0	1 6.25%	1-6.25%
<p>Գիտական կոչում ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը</p> <p>(հաշվարկ՝ գիտական կոչում ունեցող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</p>	0	0	0
<p>ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից երաշխավորված կամ այլ կազմակերպություններում վերջին 3 տարում վերապատրաստում անցած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը</p> <p>3</p> <p>հաշվարկ՝ վերջին տարում ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից երաշխավորված կամ այլ կազմակերպություններում վերապատրաստում անցած հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</p>			
<p>Որպես ուսուցիչ վերապատրաստող (դասախոս) վերապատրաստված և վերապատրաստման դասընթացներ վարող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը</p> <p>հաշվարկ՝ որպես ուսուցիչ () վերապատրաստող դասախոս</p>			

<p>վերապատրաստված և վերապատրաստման դասընթաց վարող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)</p>			
<p>Ուսուցիչների միջին տարիքը (հաշարկ՝ հաստատության բոլոր ուսուցիչների տարիքների գումարի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին)</p>			
<p>Միջազգային ու հանրապետական պարբերականներում/ամսագրերում հոդվածներ՝ մասնագիտական հրապարակումներ՝ ինչպես նաև դասագրքեր մեթոդական ձեռնարկներ գիտամանկավարժական հեղինակային ու այլ աշխատություններ ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը հաշվարկ հոդվածներ մասնագիտական հրապարակումներ դասագրքեր մեթոդական ձեռնարկներ ինչպես նաև գիտամանկավարժական հեղինակային ու այլ աշխատություններ ունեցող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</p>			
<p>Դասավանդման աշակերտակենտրոն, մասնակցային՝ ինտերակտիվ մեթոդներին տիրապետող և դրանք կիրառող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (հաշվարկ դասավանդման աշակերտակենտրոն մասնակցային ինտերակտիվ մեթոդներին տիրապետող և դրանք կիրառող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ</p>			
<p>Ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ՝ այդ թվում ինտերնետ կիրառող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (հաշվարկ ուսումնական գործընթացում</p>			

տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ՝ այդ թվում ինտերնետ կիրառող ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ			
Սովորողներին համակարգիչների կիրառմամբ տնային աշխատանքներ հանձնարաաող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (հաշվարկ՝ սովորողներին համակարգիչների կիրառմամբ տնային աշխատանքներ հանձնարարող ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ			
Ուսուցիչների բացակայությունների ընդհանուր թիվը (հաշվարկ՝ ուստարվա ընթացքում հաստատության բոլոր ուսուցիչների) բացակայած օրերի ընդհանուր թիվը	45	29	
ՀՀ ԿԳՆ, ինչպես նաև ՀՀ ԿԳՆ և Մայր Աթոռի հետ համատեղ կողմից անցկացվող մրցույթներին մասնակցած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (հաշվարկ՝ ՀՀ ԿԳՆ, ինչպես նաև հետ ՀՀ ԿԳՆ և Մայր Աթոռի համատեղ անցկացվող մրցույթներին մասնակցած ուսուցիչների) թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ			
ՀՀ ԿԳՆ, ինչպես նաև ՀՀ ԿԳՆ և Մայր Աթոռի հետ համատեղ անցկացվող մրցույթներին մրցանակներ ստացած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (հաշվարկ՝ ՀՀ ԿԳՆ, ինչպես նաև ՀՀ ԿԳՆ և Մայր Աթոռի հետ համատեղ անցկացվող մրցույթներին մրցանակային տեղեր զբաղեցրած ուսուցիչների թվի հարաբերությունը մասնակից ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ			
Ուստարվա ընթացքում ուսուցիչների փոխադարձ դասալրումների թիվը	15	11	
Ուստարվա ընթացքում հաստատությունից			

դուրս անցկացվող գործնական պարապմունքների թիվը			
---	--	--	--

Վերլուծել հասարակության ուսուցիչներին և նրանց գործունեությանը վերաբերող ցուցանիշները, դրանց փոփոխությունների դինամիկան և առկա հիմնախնդիրները: Կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ ուսուցիչների գործունեության արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Աղյուսակի լրացումից բացի, 3.2 կետի 9-ից 15 ցուցանիշների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն ստանալու և լիարժեք ինքնավերլուծություն կատարելու նպատակով հասարակությունը պետք է ուսումնասիրի հիմնական շահառուների կարծիքը նշված հարցերի շուրջ: Այդ նպատակով այն պետք է իրականացնել հարցումներ հասարակության սովորողների ու նրանց ծնողների, ուսուցիչների, վարչական կազմի շրջանում՝ նախապես պատրաստված հարցաթերթերով:

Հարցման արդյունքները՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանցյուր շահառու խմբի, հակիրճ ներկայացնել ստորև (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)։

3.3 Հասարակության ուսումնական միջավայրին և ծառայություններին վերաբերող ցուցանիշներ և չափանիշներ

Ուսումնական միջավայրին և ծառայություններին վերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները գնահատելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել և՛ դիտարկում-փաստագրում, և՛ հարցումներ:

Այս կետին վերաբերող ցուցանիշները և չափանիշներն են՝

Հասարակությունում ստեղծված է որակյալ կրթական միջավայր.

1. հաստատությունն ունի գործող և բավարար ֆիզիկական պայմաններով գրադարան, որը հագեցած է անհրաժեշտ ուսումնասօժանդակ գրականությամբ, գույքով և սարքավորումներով և որից կանոնավոր կերպով օգտվում են սովորողները, ուսուցիչները և վարչական կազմը.
2. հաստատությունն ունի ուսումնական լաբորատորիաներ ու կաբինետներ, այդ թվում՝ քիմիայի, ֆիզիկայի, կենսաբանության, աշխարհագրության, ռազմագիտության, համակարգչային և այլն, ինչպես նաև արհեստանոցներ, սպորտդահլիճ, միջոցառումների դահլիճ և այլ հատուկ ուսումնական դասասենյակներ/սենյակներ, ներառյալ արտադարոցական կրթության և լրացուցիչ կրթական ծրագրերի համար (ֆոտոխմբակ, նկարչական խմբակ, երաժշտական խմբակ և այլն), որոնք հագեցած են անհրաժեշտ գույքով, ուսումնական պարագաներով և ուսումնանյութական և ուսումնադիդակտիկ նյութերով:

3.3. կետի այս ցուցանիշներին և չափանիշներն հաստատության համապատասխանության գնահատումն իրականացնելու նպատակով նախ անհրաժեշտ է կատարել դիտարկում-փաստագրում և համապատասխան փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և արդյունքերը ամփոփել ստորև Աղյուսակներ 22 և 23-ում:

Աղյուսակ 22. Տվյալներ հաստատության գրադարանի և դրա գործունեության մասին

Ցուցանիշ	Տվյալներ
Գրադարանի տարածքը քմ ԴՎ	15.75
Ընթերցասրահի առկայությունը և տարածքը քմ ԴՎ	0
Գրադարանում/ընթերցասրահում միաժամանակ նստելու հնարավորություն ունեցող անձնաց թիվը	0
Գրադարանի գրապահոցի տարածքը քմ ԴՎ	13
Գրադարանում համակարգիչների թիվը	0
Գրադարանում ինտերնետին միացված համակարգիչների թիվը	0
Գրադարանային ֆոնդում առկա գրքերի /բացառել ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից երաշխավորված հիմնական դասագրքերը/ ընդհանուր թիվը, այդ թվում՝	231
-գեղարվեստական գրքերի թիվը	50
-տեղեկատվական գրքերի թիվը /բառարաններ, հանրագիտարաններ, առլասներ և այլն/	23
-ուսումնամեթոդական գրքերի թիվը	55
-ամսագրերի	103
-այլ	
Վերջին անգամ գարդարանային ֆոնդը նոր գրականությամբ համալրվելու ամսաթիվը	0
Ամենից հաճախ գրադարանից վերցվող գրքերը	0
Գրադարանից միջինում ամսեկան օգտվողների թիվը	0
Գրադարանում բաժանորդագրված ուսուցիչների և դպրոցի մյուս աշխատակիցների թիվը	0
Գրադարանում բաժանորդագրված սովորողների թիվը	0
Պատասխանել այդ կամ ոչ	
Վերանորոգված է արդյոք գրադարանը	ոչ
Անց կացվում են արդյոք գրադարանում դասեր և պարապմունքներ	ոչ
Գրադարանավարն ունի՞ համապատասխան բարձրագույն կրթություն	ոչ
Վերջին ³ տարվա ընթացքում գրադարանավարն անցել է վերապատրաստում գրադարանային աշխատանքի ուղղությամբ	ոչ
Գրադարանը հանդիսանում է հանրապետության, այլ երկրների կամ կազմակերպությունների գրադարանների բաժանորդ և օգտվում է արդյոք նրանց ռեսուսներից	ոչ
ունի՞ էլեկտրոնային ռեսուսներ, որքան	ոչ
Սովորողները իրենց տնային հանձնարարությունները կատարելիս օգտվո՞ւմ են գրադարանային ռեսուսներից	ոչ
Գրադանավարը սովորողներին օգնո՞ւմ է հայթայթել անհրաժեշտ	ոչ

Նյութեր դասարանական և տնային հանձնարարությունների կատարման համար և ընթերցանության գրքերի ընտրության հարցում	
Սովորողները կարո՞ղ են ինքնուրույն ու ազատ մոտենալ գրադարանի գրադարակներին/պահարաններին: ընտրել իրենց անհրաժեշտ գրականությունը և վերցնել այն ընթերցասրահում աշխատելու ժամանակ	ոչ
Գրադարանն ունի՞ այն գրքերը, որոնք ամենից հաճախ են ցանկանում վերցնել սովորողները	ոչ
Գրադարանն ունի՞ գրադարանավարության հատուկ համակարգչային ծրագիր	ոչ
Գրադանավարը կարողանո՞ւմ է օգտվել գրադարանավարության հատուկ համակարգչային ծրագրից	ոչ

Վերլուծել հասարակության գրադարանի վիճակին, հագեցվածությանը և դրա գործունեության արդյունավետությանը վերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները, առկա հիմնախնդիրները: Կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ գրադարանի գործունեության բարելավման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Աղյուսակի լրացումից բացի, գրադարանի գործունեության արդյունավետության վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն ստանալու և հասարակության սովորողների ու աշխատակիցների գրադարանի աշխատանքից բավարարվածության աստիճանի բացահայտման, ինչպես նաև լիարժեք ինքնավերլուծություն կատարելու նպատակով՝ հասարակությունը պետք է ուսումնասիրի հիմնական շահառուների կարծիքը նշված հարցերի շուրջ: Այդ նպատակով հասարակությունը պետք է իրականացնի հարցումներ սովորողների ու նրանց ծնողների, ուսուցիչների, վարչական կազմի և գրադարանի աշխատակիցների շրջանում՝ նախապես պարաստված հարցաթերթերով: Հարցաթերթում ընդգրկված հարցերը կարող են լինել վերը բերված Աղյուսակ 22-ի շրջանակներում, սակայն չպետք է սահմանափակվեն դրանցով, քանի որ պետք է բացահայտեն ուսուցիչների և սովորողների բավարարվածության աստիճանը հասարակության գրադարանի պայմաններից, ընձեռնած հնարավորություններից և այլն:

Հարցման արդյունքները՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանյուր շահառու խմբի, հակիրճ ներկայացնել ստորև (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Աղյուսակ 23. Տվյալներ հասարակության ուսումնական լաբորատորիաների, կաբինետների և դահլիճների վերաբերյալ

Լաբորատորիաներ, կաբինետներ և դահլիճներ	Տարածքը (քմ)	Վերանորոգման կարիքը	Առկա գույքը, լաբորատոր սարքավորումները պարագաները (թվարկել հիմնականը և նշել քանակները)	Ուսումնանյութական, ուսումնադիդակտիկ նյութերը	Լրացուցիչ, գույքի, սարքավորումների, պարագաների նյութերի կարիքը
Ֆիզիկայի լաբորատորիա, կաբինետ	55.9	այո			
Քիմիայի լաբորատորիա, կաբինետ	55.9	այո			
Կենսաբանության լաբորատորիա, կաբինետ	55.9	այո			
Աշխարհագրության լաբորատորիա, կաբինետ	-				
Պատմության կաբինետ	-				
Ռազմագիտության կաբինետ	38.6	այո			
Համակարգչային լաբորատորիա, կաբինետ	20	այո			
Օտար լեզուների լինգաֆոնային կաբինետ	-				
Արհեստանոց (նշել ինչպիսի)	70.2	այո			
Միջոցառումների դահլիճ	-				
Սպորտդահլիճ	168.96	այո			
Այլ					

Վերլուծել հասարակության ուսումնական լաբորատորիաների, կաբինետների, դահլիճների և այլնի վիճակին, հագեցվածությանը և դրանց գործունեության արդյունավետությանը վերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները՝ առկա հիմնախնդիրները: Կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ դրանց բարելավման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տղեր):

Աղյուսակի լրացումից բացի, ուսումնական լաբորատորիաների, կաբինետների, դահլիճների և այլն վիճակի ու օգտագործման արդյունավետության վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն ստանալու և հաստատության սովորողների ու աշխատակիցների բավարարվածության աստիճանի բացահայտման նպատակով, ինչպես նաև լիարժեք ինքնավերլուծություն կատարելու նպատակով հաստատությունը պետք է ուսումնասիրի հիմնական շահառուների կարծիքը նշված հարցերի շուրջ: Այդ նպատակով այն պետք է իրականացնի հարցումներ հաստատության սովորողների ու նրանց ծնողների, ուսուցիչների, վարչական կազմի շրջանում՝ նախապես պատրաստված հարցաթերթով: Հարցաթերթում ընդգրկված հարցերը կարող են լինել վերը բերված Աղյուսակ 23-ի շրջանակներում, սակայն չպետք է սահմանափակվեն դրանցով, քանի որ պետք է բացահայտեն ուսուցիչների և սովորողների բավարարվածության աստիճանը հաստատության փոքր լաբորատորիաների, կաբինետների և այլ պայմաններից, ուսուցմանը նպաստելու հանգամանաբից և այլն: Այսպես պետք է ներառել նաև հարցեր ուսումնադիտողական պարագաների /քարտեզներ, պլակատներ, տեսալսողական նյութեր/ օգտագործման հաճախականության վերաբերյալ և պարզել, թե որքանով են ուսուցիչները ապահովված ուսումնադիտակալիկ նյութերով և ինչ աշխատանքներ են փարվում դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Հարցման արդյունքները՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանջյուր շահառու խմբի, հակիրճ ներկայացնել ստորև (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

3.4. Հաստատության ներքին արդյունավետության գույցանիշները

Ինչպես նշվեց վերը, հաստատության ներքին արդյունավետությունը բնորոշվում է իր մարդկային, նյութական ու ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետությամբ:

Հաստատության ներքին արդյունավետությունը «իր գործունեությունը պատշաճ մակարդակով իրականացնելու և իր նպատակներն ու խնդիրները իրագործելու հաստատության կարողությունն է՝ առանց ռեսուրսների, ժամանակի, ֆինանսական միջոցների և ջանքերի վատման»: Այլ կերպ ասած՝ կրթական ծառայությունների մատուցումը արդյունավետ է, եթե այն տրամադրողները լավագույն կերպով են օգտագործում առկա ռեսուրսները: Բարձրացնել հաստատության ներքին արդյունավետությունը, ըստ էության, նշանակում է՝ «բարելավել ուսումնական գործընթացի արդյունքներն առանց լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների և ռեսուրսների կամ կրճատել ծախսերը առանց ուսումնական գործընթացի վրա բացասական ազդեցություն գործելու»:

Հաստատության ֆինանսական կամ ներքին հարաբերական արդյունավետության հաշվարկման ամենապարզ և ընդունված ձևն այսպիսին է.

Ներդրված ռեսուրսներ

Ներքին արդյունավետությունը =

Արդյունքեր

Սակայն այս պարզեցված հաշվարկի ձևը հաճախ կիրառելի չէ: քանի որ ներդրվող ռեսուրսներն ու արդյունքերը ոչ թե մեկն են, այլ բազմաթիվ և բազմառեսակ: Բացի այդ տարբեր արդյունքներ ուղղակի կախում ունեն ներդրված որոշակի ռեսուրսներից, իրականացված գործողություններից և ուրույն գործոններից: Ուստի՝ ներքին արդյունավետության գիտականորեն ավելի ճշգրիտ հաշվարկման համար օգտագործվում է հետևյալ բանաձևը.

Ներդրված ռեսուրսների կշռված գումար

$$\text{Ներքին արդյունավետությունը} = \frac{\text{Ներդրված ռեսուրսների կշռված գումար}}{\text{Արդյունքների կշռված գումար}}$$

(«Key education indicators on social inclusion and efficiency» European Research Association)

Հաստատության ներքին արդյունավետության ցուցանիշներն են՝

Հաստատության մարդկային, ֆինանսական և նյութական ռեսուրսները օրգանիզմում են արդյունավետ և հաստատությունը կարողանում է ներգրավել լրացուցիչ միջոցներ.

1. սովորող/ուսուցիչ հարաբերությունը.
2. սովորող/ սպասարկող-վարչական անձնակազմ հարաբերությունը.
3. դասարանների միջին խտությունը.
5. մեկ սովորողի հաշվով հաստատության տարեկան նախահաշիվը.
6. ուսուցչի միջին աշխատավարձը.
8. վարչական աշխատողների միջին աշխատավարձը.
9. սպասարկող կազմի միջին աշխատավարձը.
10. հաստատության տարեկան նախահաշվում արտաբյուջետային միջոցների չափը.
11. ծնողների կողմից դրամային ներդրումների տարեկան չափը.
13. հովանավորչական և դրամաշնորհային միջոցների տարեկան չափը.

աշխատավարձերի վճարման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը.
 կոմունալ վճարների գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը.
 նոր գույքի, սարքավորումների ձեռքբերման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը:

3.4. կետում բերված հաստատության ներքին արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը կատարելու և դրանք ամփոփելու նպատակով լրացնել ստորև տրված Աղյուսակներ 24 և 25-ը:

Աղյուսակ 24. Հաստատության ներքին արդյունավետության հիմնական ցուցանիշները՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Ցուցանիշներ	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների ()
/	3.6	3.6	3.2	դինամիկան անկամ նվազում
Սովորող ուսուցիչ հարաբերություն				

հաշվարկ հաստատության

սովորողների ընդհանուր թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին)				
Սովորող/ սպասարկող-վարչական անձնակազմ հարաբերությունը (հաշվարկ՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի հարաբերությունը վարչական և սպասարկող անձնակազմի ընդհանուր թվին	10.4	11.6	12.4	
Դասարանների միջին խտությունը (հաշվարկ՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի հարաբերությունը կոմպլեկտավորված դասարանների ընդհանուր թվին				
Մեկ սովորողի հաշվով հաստատության տարեկան նախահաշիվը (հաշվարկ՝ հաստատության տարեկան նախահաշվով հաստատված ամբողջ գումարի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին				
Ուսուցչի միջին աշխատավարձը (հաշվարկ՝ հաստատության տարեկան նախահաշվով ուսուցիչների աշխատավարձի գծով նախատեսված ամբողջ գումարի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին				
Վարչական աշխատողների միջին աշխատավարձը (հաշվարկ՝ հաստատության տարեկան նախահաշվով վարչական աշխատողների աշխատավարձի գծով նախատեսված ամբողջ գումարի				

հարաբերությունը վարչական աշխատողների ընդհանուր թվին)				
Սպասարկող կազմի միջին աշխատավարձը (հաշվարկ՝ հաստատության տարեկան նախահաշվով սպասարկող կազմի աշխատավարձի գծով նախատեսված ամբողջ գումարի հարաբերությունը սպասարկող կազմի աշխատողների ընդհանուր թվին				

Վերլուծել հաստատության ներքին արդյունավետության հիմնական ցուցանիշները, դրանց փոփոխությունների դինամիկան ու պարզառոտները, առկա հիմնախնդիրները: Կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ դրանց բարելավման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Աղյուսակ 25. Տվյալներ հաստատության արտաբյուջետային միջոցների վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2021 թ.	2022 թ.	2023 թ.
Հաստատության տարեկան նախահաշվում արտաբյուջետային միջոցների չափը (հաշվարկ. հաստատության արտաբյուջետային միջոցների տարեկան չափի և հաստատության տարեկան նախահաշվի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)			
Ծնողների կողմից դրամային ներդրումների տարեկան չափը (հաշվարկ. տարվա կտրվածքով ծնողների, կողմից կատարած ներդրումների ընդհանուր գումարի և հաստատության տարեկան նախահաշվի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)			
Հովանավորչական և դրամաշնորհային			

<p>միջոցների տարեկան չափը</p> <p>(հաշվարկ. տարվա կտրվածքով հովանավորողների կողմից կատարված ներդրումների և դրամաշնորհային միջոցների ընդհանուր գումարի և հաստատության տարեկան նախահաշվի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)</p>			
<p>Աշխատավարձերի վճարման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը հաստատության տարեկան բյուջեում</p> <p>(հաշվարկ. աշխատավարձերի վճարման հոդվածով՝ ներառյալ հարկերը, հաստատության տարեկան ծախսերի չափի և հաստատության տարեկան նախահաշվի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)</p>			
<p>Կոմունալ վճարների գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը հաստատության տարեկան բյուջեում</p> <p>(հաշվարկ. կոմունալ վճարների գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափի և հաստատության տարեկան նախահաշվի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)</p>			
<p>Նոր գույքի, սարքավորումների ձեռքբերման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը հաստատության տարեկան բյուջեում</p> <p>(հաշվարկ. նոր գույքի և սարքավորումների ձեռքբերման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափի և հաստատության տարեկան նախահաշվի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)</p>			

Վերլուծել հաստատության ներքին արդյունավետության հիմնական ցուցանիշների փոփոխությունների դինամիկան ու պարճառները, առկա հիմնախնդիրները: Կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ դրանց բարելավման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տղեր):

Մաս. 4. Հաստատությունում ներառական կրթության և հավասարության ապահովում

ՀՀ Սահմանադրության հոդված 14.1-ում ամրագրված է, որ՝ «Բոլոր մարդիկ հավասար են օրենքի առջև՝ խտրականությունը՝ կախված սեռից՝ ռասայից՝ մաշկի գույնից՝ էթնիկական կամ սոցիալական ծագումից՝ գենետիկական հատկանիշներից՝ լեզվից՝ կրոնից՝ աշխարհայացքից՝ քաղաքական կամ այլ հայացքներից՝ ազգային փոքրամասնությանը պատկանելությունից՝ գույքային վիճակից՝ ծնունդից, հաշմանդամությունից՝ տարիքից կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներից արգելվում է

Ներառական կրթության հիմքում ընկած է մարդկանց հավասար իրավունքների վերոնշյալ սահմանադրական դրույթը և կրթություն ստանալու մարդու հիմնարար իրավունքը՝ որն արտացոլված է ՀՀ Սահմանադրության հոդված 14.1-ում ըստ որի՝

Յուրաքանչյուր քաղաքացի ունի կրթության իրավունք։ Միջնակարգ կրթությունը պետական ռեսուրսներից հաստատություններում անվճար է։ Յուրաքանչյուր քաղաքացի ունի պետական ռեսուրսներից հաստատություններում մրցութային հիմունքներով՝ անվճար բարձրագույն և այլ մասնագիտական կրթություն ստանալու իրավունք։

Կրթություն ստանալու մարդու իրավունքն ամրագրված է նաև Եվրոպական ընդունված ՄԱԿ ի Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրում՝ որի հոդված 26-ի համաձայն՝

Յուրաքանչյուր ոք ունի կրթության իրավունք։ Կրթությունը առնվազն տարրական և հանրակրթական փուլերում պետք է լինի անվճար։ Տարրական կրթությունը պետք է լինի պարտադիր, Տեխնիկական և մասնագիտական կրթությունը՝ պետք է լինի հանրամատչելի՝ իսկ բարձրագույն կրթությունը՝ ընդունակություններին համապատասխան հավասարապես մատչելի բոլորի համար։

Կրթությունը պետք է նպատակաուղղված լինի անձի լիարժեք զարգացմանը և մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների նկատմամբ հարգանքի ամրապնդմանը։ Այն պետք է նպաստի բոլոր ազգերի՝ ռասայական և կրոնական խմբերի միջև փոխըմբռնմանը՝ հանդուրժողականությանն՝ ու բարեկամությանը։ Էլ՝ ավելի նպաստի ՄԱԿ ի խաղաղապահական գործունեությանը։ Ծնողներն իրենց երեխաների համար կրթության տեսակն ընտրելու առաջնային իրավունք ունեն

Նույնքան կարևոր են Եվրոպական ընդունված ՄԱԿ ի Երեխաների իրավունքների մասին կոնվենցիայի հոդված 14-ի դրույթները՝ երեխայի կրթության իրավունքի մասին համաձայն որի՝

Մասնակից պետությունները ճանաչում են երեխայի կրթության իրավունքը և հավասար հնարավորությունների հիման վրա այդ իրավունքի իրականացմանն աստիճանաբար հասնելու համար նրանք մասնավորապես՝

ա՝ մտցնում են պարտադիր և անվճար տարրական կրթություն
բ՝ խրախուսում են միջնակարգ կրթության տարբեր ձևերի ներառյալ՝ ընդհանուր և մասնագիտական կրթության զարգացումը՝ ապահովում են դրանց մատչելիությունը բոլոր երեխաների համար և ձեռնարկում են այնպիսի անհրաժեշտ միջոցներ՝ ինչպիսիք են անվճար կրթություն տրամադրելը և կարիքի դեպքում ֆինանսական օգնություն ցույց տալը

գ՝ բոլոր համապատասխան միջոցներով ապահովում են բարձրագույն կրթության մատչելիությունը՝ ըստ յուրաքանչյուրի ընդունակությունների

դ. ապահովում են կրթական մասնագիտական տեղեկատվություն ուղեցույցների մատչելիությունը բոլոր երեխաների համար,

ե. միջոցներ են ձեռնարկում նպաստելու կանոնավոր դպրոց հաճախելուն և դպրոցը թողած սովորողների թվաքանակի նվազմանը՝

Մասնակից պետությունները ձեռնարկում են բոլոր անհրաժեշտ միջոցները երաշխավորելու համար՝ որ դպրոցական կարգապահությունն իրականացվում է երեխայի մարդկային արժանապատվության հետ համատեղելի մեթոդներով և սույն Կոնվենցիային համապատասխան՝

ինչպես նաև հողված ի հետևյալ դրույթները
երեխայի կրթությունը պետք է ուղղված լինի

ա. երեխայի անհատականության տաղանդի և մտավոր ու ֆիզիկական ունակությունների զարգացմանը՝ դրանց լրիվ ծավալով

բ. մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների ինչպես նաև ՄԱԿ ի կանոնադրության մեջ ամրագրված սկզբունքների նկատմամբ հարգանքի դաստիարակմանը՝

գ. երեխայի ծնողների նրա մշակութային ինքնատիպության լեզվի և արժեքների՝ երեխայի բնակության երկրի ազգային արժեքների նրա ծագման երկրի և իր սեփական քաղաքակրթությունից տարբեր քաղաքակրթությունների հանդեպ հարգանքի դաստիարակմանը

դ. երեխային՝ «ազատ հասարակության մեջ փոխըմբռնման խաղաղության հանդուրժողականության տղամարդու և կնոջ իրավահավասարության և բոլոր ժողովուրդների էթնիկական ազգային և կրոնական խմբերի ինչպես նաև բնիկ ազգաբնակչությանը պատկանող անձանց միջև բարեկամության ոգով՝ նպատասխանատու կյանքով ապրելուն նախապատրաստելը

ե. շրջապատող բնության նկատմամբ հարգանքի դաստիարակմանը

Երեխայի կրթության իրավունքը ամրագրված է նաև ՀՀ մի շարք օրենքներում մասնավորապես՝ Երեխայի իրավունքների մասին Կրթության մասին և այլն Մասնավորապես Կրթության մասին ՀՀ օրենքի րդ. հողված ամրագրված է

Հայաստանի Հանրապետությունն ապահովում է կրթության իրավունք անկախ ազգությունից՝ ուսայից սեռից լեզվից դավանանքից քաղաքական կամ այլ հայացքներից սոցիալական ծագումից գույքային դրույթներից կամ այլ հանգամանքներից Պետությունը կրթության իրավունքն ապահովում է կրթության համակարգի բնական գործառնությամբ և կրթություն ստանալու համար սոցիալ տնտեսական պայմանների ստեղծմամբ

Ներառականության հարցը պետք է նախ և առաջ դիտարկվի թվականին Ջոնթիենոմ ընդունված Կրթություն բոլորի համար համաշխարհային հռչակագրի համատեքստում որի նպատակներից ը հետևյալն են համընդհանուր ընդգրկվածությունը և հավասարությունը՝ որպես թիրախ

Ներառականության սկզբունքը սահմանված է թվականին ընդունված Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին ՀՀ օրենքում որը կարգավորում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց իրենց ընդունակություններին և կարողություններին համապատասխան կրթություն ստանալու իրավական կազմակերպական և ֆինանսական հիմքերը ինչպես նաև կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության կազմակերպման բնագավառում մասնակիցների իրավունքներն ու պարտականությունները

Համաձայն օրենքի՝ ներառական կրթությունը կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության համար առանձնահատուկ պայմանների ապահովման միջոցով նրանց համատեղ ուսուցումն է հանրակրթական և մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում՝ նման պայմանների կարիք չունեցող անձանց հետ

Ներառական կրթությունը նպաստավոր է թե՛ կրթության նպատակային կազմակերպման, թե՛ ֆինանսական միջոցների օգտագործման արդյունավետության և թե՛ սովորողների իրավունքների հարգման տեսանկյունից: Սա այն դեպքն է, երբ շահում է երեխան՝ ընտանիքը՝ պետությունը և հասարակությունը:

Ներառական կրթության պարագայում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխան դառնում է իրավահավասար բոլոր երեխաների հետ: Նրա կրթության և հասարակական կյանքին մասնակցությունը որոշվում է իր ցանկությամբ և նրան տրվում է հնարավորություն բացահայտվելու՝ իր բոլոր ունակություններով և դրսևորվելու՝ իր համար հաղթահարելի ձևով: Ներառական կրթության հիմքում ընկած է այն մոտեցումը որ երեխան ունի ոչ թե ֆիզիկական ու մտավոր արատներ՝ այլ տարբեր պատճառներով կրթությանը լիարժեք մասնակցելու դժվարություններ : Դա կարող է լինել ֆիզիկական միջավայրը տեխնիկական սարքերը մասնագետի աշխատանքը ուսուցման մեթոդները ուսուցողական հարմարեցված նյութերը և այլն:

Ներառական կրթության պարագայում կրթության առանձնահատուկ պայմանի կարիք ունեցող երեխայի ընտանիքը դադարում է խուսափել իր երեխայի խնամքից կամ իր երեխայի հետ միջավայրի շփումից քանի որ նույն միջավայրը հանդուրժողականությամբ է վերաբերում իր երեխային՝ ընդունելով վերջինիս հավասար լինելու փաստը: Ընտանիքի հետ տարվող մասնագիտացված աջակցության ծառայությունները և միջավայրի վերաբերմունքը օգնում են ծնողին ավելի օգտակար լինել իր երեխային դուրս գալ անելանելիության վիճակից ու ամոթի բարդույթից և օգնել իր երեխային հաղթահարելու անհատական ուսուցման պլանը:

Ներառական կրթության պարագայում պետությունը աստիճանաբար իրականացնում է սոցիալական հավասարության ապահովման խնդրում իր դերակատարումը՝ նվազեցնում է հասարակության շերտավորումը ու նպաստում նրա հոգեբանական առողջացմանը՝ հասնում է բյուջետային միջոցների արդյունավետ ու նպատակային բաշխմանը՝ քանի որ հատկացումները կատարվում են ավելի մեծ թվով երեխաների կրթությունը կազմակերպելու համար

Երեխաների շրջանում իրավահավասարության ապահովումը հանգեցնում է՝ ստեղծագործական հնարավորություններով ու ինքնուրույն գործելու պատրաստ մարդու ձևավորմանը:

Ի վերջո ներառական կրթությունը նպաստում է երկրում կրթության կազմակերպման և իրականացման մեխանիզմների արդիականացմանը՝ համաշխարհային զարգացման ժամանակակից միտումներին և մարտահրավերներին համահունչ

Ասպիսով ներառական կրթությունը ենթադրում է հաստատություններում այնպիսի կրթական միջավայրի և պայմանների ստեղծում որոնցում բոլոր երեխաները անկախ իրենց առանձնահատուկ կրթական կարիքներից ունեն կրթություն ստանալու հավասար հնարավորություններ՝ Նման միջավայրը պետք է լինի երեխաներին ներառող կրթություն ստանալու համար արդյունավետ երեխաների նկատմամբ բարյացկամ երեխաների առողջության համար ապահով ու անվտանգ՝ Ներառումը ենթադրում է կրթության առավել լայն տեսլական՝ որն ուղղված է բոլոր սովորողների կարիքներին ներառյալ

- հաշմանդամություն ունեցող երեխաների
- բռնության ենթարկվող երեխաների
- աշխատող երեխաների
- փախստական կամ տեղահանված երեխաների
- միգրանտների
- ծայրահեղ չքավորության մեջ ապրող երեխաների
- Ազգային կամ լեզվական փոքրամասնությունների երեխաների
- հակամարտությունների գոտիների երեխաների

- ՄԻԱԿ/ՁԻԱՀ-ի հետևանքները կրող երեխաների և այլն:

Ուսումնական հաստատությունում բոլոր երեխաների մոտ պետք է ձևավորվեն այնպիսի հմտություններ, վերաբերմունք և արժեհամակարգ, ինչը նրանց թույլ կտա հաստատությունն ավարտելուց հետո՝ չափահաս կյանքում իրենց լիովին դրսևորել և ինքնաիրացվել:

Հավասարության սկզբունքը իր մեջ ներառում է նաև տարբեր սեռերի, ազգային փոքրամասնությունների, սոցիալական տարբեր կարգավիճակի ընտանիքների երեխաների հավասարությունը: Հայաստանի, ինչպես և ընդհանրապես ժողովրդավարական պետությունների օրենսդրությունները, ամրագրում են սեռերի հավասար իրավունքները, պարտականությունները և ազատությունները: Սեռերի հավասարության սկզբունքներն ամրագրված են ՀՀ մի շարք օրենքներում՝ ինչպես նաև ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքում՝ որտեղ նշված է՝ որ աշխատանքային, հարաբերությունների կողմերը իրավահավասար են անկախ նրանց սեռից, ռասայից, ազգությունից, լեզվից, ծագումից, ամուսնական վիճակից, ընտանեկան դրությունից և աշխատողի գործնական հատկանիշների հետ չկապված այլ հանգամանքներից:

Հաստատությունում ներառական կրթության և սովորողների միջև հավասարության ապահովման ինքնագնահատումն ուղղված է բացահայտելու թե արդյոք հաստատությունն ապահովում է ակնկալվող հետևյալ արդյունքները՝

- հաստատություն ընդունվելու և հաստատությունում սովորելու համար ստեղծված են հավասար պայմաններ բոլոր երեխաների համար՝ նրանց կարիքներից, կարողություններից և սոցիալական խոցելիության աստիճանից անկախ.
- հաստատությունն ապահովում է բոլոր սովորողների հավասար մասնակցությունը ուսումնառության գործընթացին՝ նրանց կարիքներից, կարողություններից և սոցիալական խոցելիության աստիճանից անկախ.
- հաստատությունն ապահովում է բոլոր սովորողների համար կրթության արդյունքներին հասնելու և առաջադիմության ցանկալի մակարդակը՝ նրանց կարիքներից, կարողություններից և սոցիալական խոցելիության աստիճանից անկախ:

Հաստատությունում ներառական կրթության և հավասարության ապահովումը նկարագրող հիմնական ցուցանիշները և չափանիշները հետևյալ են՝

Հաստատությունը կարևորում է ներառական կրթությունը.

1. ներառական կրթության զարգացումը որպես նպատակ ամրագրված է հաստատության զարգացման ծրագրում.
2. հաստատության զարգացման ծրագրում պլանավորված են ներառական կրթության ապահովմանն
3. ուղղված համապատասխան միջոցառումներ, այդ թվում ուսուցիչների վերապատրաստումներ.
4. հաստատության տնօրենն ունի ներառական կրթության գործընթացի համակարգման լիազորություններով տեղակալ/կան այն պատվիրակված է տեղակալներից որևէ մեկին.
5. հաստատության վեբ կայքում գործում է ներառական կրթության բաժին՝ ընտանիքի և համայնքի հետ հետադարձ կապի հնարավորությամբ.
հաստատությունն իրականացնում է երեխաների հավասար իրավունքներին, հանդուրժողականությանը նվիրված և նման այլ ուսումնական ծրագրեր:

Հաստատության աշխատակազմը արդիականացնում է իր գիտելիքներն ու հմտությունները ներառական կրթության ոլորտում.

վերջին 5 տարում տնօրինությունը մասնակցել է ներառական հաստատությունների կառավարման թեմայով վերապրաստումների.

7. հաստատությունն ունի ներառական կրթության ուղղությամբ վերապատրաստված և վերապատրաստող ուսուցիչներ: Վերջին 5 տարում ներառական կրթության թեմաներով վերապատրաստում անցած ուսուցիչների թիվը:

Հաստատությունն ունի բավարար ռեսուրսներ՝ աջակցելու կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների սովորելուն և ուսումնական միջավայրը հարմարեցված է նրանց կարիքներին.

8. հաստատությունում ամենուրեք (դասասենյակներ, դահլիճներ, գրադարաններ և այլն) տեղաշարժման տարբեր խնդիրներ ունեցող անձնաց համար ապահովված է ֆիզիկական մատչելիություն.

9. հաստատությունն ունի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների հոգեբանամանկավարժական աջակցության թիմ (հատուկ մանկավարժ, սոցիալական աշխատող, հոգեբան, ուսուցիչ օգնական և այլն).

10. հաստատությունում առկա են բավարար քանակի և որակի ուսումնամեթոդական նյութեր և սարքավորումներ ֆունկցիաների տարատեսակ սահմանափակումներ ունեցող սովորողների համար.

11. հաստատությունում առկա են բավարար քանակի և որակի ուսումնամեթոդական նյութեր և սարքավորումներ լսողության և տեսողության ֆունկցիայի բացակայություն կամ սահմանափակում ունեցող սովորողների համար.

12. հաստատության դասասենյակների դասավորվածությունն այնպիսին է, որ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողները մեկուսացված չեն.

13. հաստատությունն ունի ռեսուրս-սենյակ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների համար.

14. հաստատության ռեսուրս-սենյակ այցելող կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը.

15. հաստատության ռեսուրս սենյակ այցելող կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) թիվը և տոկոսը:

Հաստատությունը տեղյակ է դասարանական և արտադասարանական աշխատանքների կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների հավասար մասնակցությանը խոչընդոտող հանգամանքներից և մշակել ու իրականացնում է դրանք վերացնելու միջոցառումների պլան.

16. հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող ֆիզիկական (թեքահարթակ, հենակ և այլն) խոչընդոտները.

17. հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող սոցիալական (վերաբերմունք, կարծրատիպ) խոչընդոտները:

Ուսուցիչները կարողանում են հարմարեցնել ուսումնական ծրագիրը, դասի պլանն ու ուսուցանման գործընթացը կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների կարիքներին և մշտապես խրախուսում են նրանց.

18. Անհատական ուսումնական պլանները (ԱՌԻՊ) մշակվում են համաձայն հանրակրթության պետական չափորոշիչի և առարկայական ծրագրերի՝ հաշվի առնելով սովորողների կարիքները, ընդունակությունները, հնարավորությունները, ձեռքբերումները և առաջընթացը.

19. ուսուցիչների թիվը, ովքեր ունեն դրական դիրքորոշում ներառական կրթության նկատմամբ.

20. ուսուցիչները գիտակցում են ներառական կրթության վերաբերյալ կարծրատիպերի առկայությունը, դրանց վերացման անհրաժեշտությունը և ձեռնարկում են համապատասխան քայլեր.

21. ուսուցիչներն ունեն հավասար վերաբերմունք բոլոր սովորողների նկատմամբ, անկախ նրանց միջև եղած տարբերություններից և նրանց առանձնահատուկ կարիքներից.

22. ուսուցիչները կարողանում են հայտնաբերել կարծրատիպեր ամրապնդող վարքագիծ կամ երևույթ դասարանում, դպրոցում, ուսումնական նյութերում, և նույնիսկ սեփական վարքագծում:

Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաները հավասարապես մասնակցում են դպրոցի և դասի բոլոր գործընթացներին՝ ըստ իրենց կարողությունների առավելագույն աստիճանի.

23. հաստատության այն սովորողների թիվը և տոկոսը, ովքեր ունեն կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք.

24. հաստատությունից հեռացած/ուսումն անավարտ թողած կրթության առանձնահատուկ պայմանների

25. կարիք ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը.

26. կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների բացակայությունների միջին թիվը, ժամ/սովորող.

27. արտադասարանական աշխատանքների խմբակներում ներառվող և աշխատանքներին մասնակցող կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը.

28. հաստատության աշակերտական խորհրդում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների թիվը:

Հաստատության սովորողները գիտակցում են կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող իրենց ընկերների նկատմամբ գոյություն ունեցող կարծրատիպերի վերացման անհրաժեշտությունը և օգնում են փոխել դրանք.

29. կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների նկատմամբ հանդուրժողականության ձևավորմանն ուղղված աշակերտական նախաձեռնությունների թիվը և

30. ձևերը.

31. հաստատության կայքում և/կամ աշակերտական թերթում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների կամ հաշմանդամության թեմայով սովորողների կողմից պատրաստված նյութերի, հոդվածների, ֆոտոնկարների, և այլ հրապարակումների թիվը:

Հաստատությունում ապահովված է սեռերի, և ազգային փոքրամասնությունների երեխաների միջև հավասարությունը.

32. սեռերի հավասարության գործակիցը՝ հաստատությունում սովորող տղաների թվի հարաբերությունը աղջիկների թվին.

33. Աշակերտական խորհրդում սեռերի հավասարության գործակիցը՝ խորհրդի անդամ աղջիկների թվի հարաբերությունը տղաների թվին.

32. գերազանց առաջադիմությամբ տղաների թվի հարաբերությունը գերազանց առաջադիմությամբ աղջիկների թվին.
33. տարեկան անբավարար գնահատական(ներ) ունեցող տղաների թվի հարաբերությունը տարեկան
34. անբավարար գնահատական(ներ) ունեցող աղջիկների թվին.
- տղաների տարեկան միջին բացակայությունների թվի հարաբերությունը աղջիկների տարեկան միջին
35. բացակայությունների թվին (ժամերով).
36. «մաթեմատիկա», «ֆիզիկա», «քիմիա» և «կենսաբանություն» առարկաներից տղաների և աղջիկների
37. միջին առաջադիմությունը.
38. հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թիվը և տոկոսը.
39. աշակերտական խորհրդի անդամ ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թիվը.
40. հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների միջին տարեկան
41. առաջադիմությունը/գնահատականները.
42. անվճար դասագրքեր ստացող սովորողների թիվը և տոկոսը.
- անվճար սնունդ ստացող սովորողների թիվը և տոկոսը.
- սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողների համար հաստատության իրականացրած սոցիալական աջակցության ծրագրերը և դրանց թիվը.
- հաստատության կողմից իրականացված ներառական կրթությանն առնչվող արտադասարանական միջոցառումների թիվը՝ ըստ դասարանների (զրույցներ, ֆիլմերի դիտում, քննարկումներ. կլոր-սեղաններ, սեմինարներ, էքսկուրսիաներն այլն):

Ներառական կրթության և հավասարության ապահովումը նկարագրող հիմնական ցուցանիշներին և չափանիշներին հաստատության համապատասխանությունը գնահատելու ձևերը ներառում են և՛ փաստաթղթային ուսումնասիրություն, և՛ դիտարկում-փաստագրում, և՛ հարցումների իրականացում:

Մաս 4-ում բերված չափանիշներ 1-ից 13-ի, 16-ից 18-ի և 20-ից 22-ի և 41-ի համար անհրաժեշտ է կատարել փաստաթղթային ուսումնասիրություն և դիտարկում-փաստագրում կամ հարցումներ և դրանք իրականացնելուց հետո լրացնել ստորև Աղյուսակ 26-ը:

Աղյուսակ 26. Հաստատությունում ներառական կրթության իրականացմանը վերաբերվող չափանիշներ

Չափանիշ	Այո	Ոչ	Մենաբանություն
Ներառական կրթության զարգացումը որպես նպատակ ամրագրված է հաստատության զարգացման ծրագրում	այո		(Եթե այո, ապա կատարել հղում:)
Հաստատության զարգացման ծրագրում պլանավորված են ներառական կրթության ապահովմանն ուղղված համապատասխան միջոցառումներ այդ թվում ուսուցիչների	այո		(Եթե այո, ապա կատարել հղում և թվարկել ներառական կրթության ապահովմանն ուղղված համապատասխան
վերապատրաստումներ Հաստատության տնօրենն ունի ներառական կրթության գործընթացի համակարգման լիազորություններով տեղակալ կամ այն պատվիրակված է տեղակալներից որևէ		ոչ	(միջոցառումները:) Եթե այո, ապա նշել համապատասխան աշխատակցի փվյալները և նկարագրել

մեկին			պարտականությունների շրջանակաւը:)
Հաստատության վեբ կայքում գործում է ներառական կրթության բաժին՝ ընտանիքի և համայնքի հետ հետադարձ կապի հնարավորությամբ		ոչ	(Եթե այո, ապա նկարագրել վեբ կայքի ներառական կրթության բաժինը, տեղադրւած նյութերը, դրանց թարմեցման հաճախականությունը, և այլն:)
Հաստատությունն իրականացնում է երեխաների հավասար իրավունքներին, հանդուրժողականությանը նվիրւած և նման այլ ուսումնական ծրագրեր:	այո		(Եթե այո, ապա նշել այդ ծրագրերը/դասընթացները, ներառւած սովորողների թիւը ըստ դասարանների, դրանց հարկացւած շաբաթեկան ժամերը ըստ դասարանների, և գնահատել դրանց արդյունավետությունը:)
Վերջին 5 տարում տնօրինությունը մասնակցել է ներառական հաստատությունների կառավարման թեմայով վերապրաստման			(Եթե այո, ապա նշել վերապրաստման կազմակերպությունը, վերապրաստման ամսաթիւը, և տնօրինությունը ժամերով, ինչպես նաև մեկնաբանել դրա արդյունավետությունը:)
Հաստատությունն ունի ներառական կրթության թեմաներով վերապրաստւած և վերապրաստող ուսուցիչներ Վերջին տարում ներառական կրթության թեմաներով վերապրաստում անցած ուսուցիչների թիւը		ոչ	(Եթե այո, ապա նշել վերապրաստւած ուսուցիչների թիւը, և որպես ուսուցիչ վերապրաստող վերապրաստւած ուսուցիչների թիւը և տոկոսը: Նշել նաև վերապրաստող կազմակերպությունը, վերապրաստման ամսաթիւը, և տնօրինությունը ժամերով, ինչպես նաև մեկնաբանել վերապրաստումների արդյունավետությունը:)
Հաստատությունում ամենուրեք (դասասենյակներ, դահլիճներ, գրադարաններ և այլն) ապահովւած է տեղաշարժման տարբեր խնդիրներ ունեցող անձնաց համար ֆիզիկական մատչելիություն		ոչ	(Եթե այո, ապա նկարագրել ինչպիսի պայմաններ են ստեղծւած տեղաշարժման տարբեր խնդիրներ ունեցող անձնաց համար ֆիզիկական մատչելիության ապահովման համար:)
Հաստատությունն ունի կրթության	այո		(Եթե այո, ապա թվարկել

<p>առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների հոգեբանամանկավարժական աջակցության թիմ (հատուկ մանկավարժ, սոցիալական աշխատող, հոգեբան, ուսուցչի օգնական և այլն)</p>		<p>հոգեբանամանկավարժական աջակցության հաստիքերը, նշել ինչպես է կազմակերպվում նրանց աշխատանքը: Նկարագրել նաև ներառական կրթության ուղղությամբ համապատասխան աշխատողների պարտականությունների շրջանակը, կրթության առանձնահատուկ պայմաններ կարիք ունեցող սովորողների հետ վարվող աշխանքները, լրացուցիչ հաստիքների կարիքը և այլն: Հաշվարկել հոգեբանամանկավարժական աջակցության թիմի աշխատակիցների թվի հարաբերակցությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվին)</p>
<p>Հաստատությունում առկա են բավարար քանակի և որակի սարքավորումներ և ուսումնամեթոդական նյութեր ֆունկցիաների տարատեսակ սահմանափակումներ ունեցող սովորողների համար</p>	<p>ոչ</p>	<p>(Եթե այո, ապա թվարկել ինչ սարքավորումներ և ուսումնամեթոդական նյութեր ունի հաստատությունը ֆունկցիաների տարատեսակ սահմանափակումներ ունեցող սովորողների համար, դրանց քանակը, ձեռք բերման տարեթիվը, ֆիզիկական վիճակը, օգտագործման հաճախականությունն ու արդյունավետությունը և այլն: Նշել նաև լրացուցիչ սարքավորումների և ուսումնամեթոդական նյութերի կարիքը:)</p>
<p>Հաստատությունում առկա են բավարար քանակի և որակի սարքավորումներ և ուսումնամեթոդական նյութեր լսողության և տեսողության ֆունկցիայի բացակայություն կամ սահմանափակում ունեցող սովորողների համար</p>	<p>ոչ</p>	<p>(Եթե այո, ապա թվարկել ինչ սարքավորումներ և ուսումնամեթոդական նյութեր ունի հաստատությունը լսողության և տեսողության ֆունկցիայի բացակայություն կամ սահմանափակում ունեցող սովորողների համար, դրանց քանակը, ձեռք բերման տարեթիվը, ֆիզիկական վիճակը, օգտագործման</p>

			<p>հաճախականությունն ու արդյունավետությունը և այլն: Նշել նաև լրացուցիչ սարքավորումների և ուսումնամեթոդական նյութերի կարիքը:)</p>
<p>Դասասենյակների դասավորվածությունն այնպիսին է՝ որ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողները մեկուսացված չեն</p>	այո		<p>(Եթե այո, ապա նկարագրել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների համար ուսուցման կազմակերպման պայմանները, դասասենյակների դասավորվածությունը, ինչպես նաև նրանց դասերին մասնակցության պայմաններն ու ձևերը:)</p>
<p>Հաստատությունն ունի ռեսուրս սենյակ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների համար</p>	այո		<p>(Եթե այո, ապա նկարագրել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների համար - նախատեսված ռեսուրս սենյակի ֆիզիկական վիճակը, չափերը, հագեցվածությունը սարքավորումներով և ինչպես նաև ուսումնամեթոդական նյութերով, ու սենյակի օգտագործման հաճախականությունը: Նշել նաև լրացուցիչ սարքավորումների և ուսումնամեթոդական նյութերի կարիքը:)</p>
<p>Հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող ֆիզիկական (թեքահարթակ, հենակ և այլն) խոչընդոտները</p>		ոչ	<p>(Եթե այո, ապա նկարագրել, թե ինչպես և մանրամասնել ինչ պայմաններ կան հաստատությունում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների համար օրինակ՝ թեքահարթակ, հենակներ և այլն: Թվարկել նաև լրացուցիչ կարիքները:)</p>
<p>Հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող սոցիալական (վերաբերմունք, կարծրատիպ) խոչընդոտները</p>	այո		<p>(Կարարել հարցում պարզելու, թե արդյոք հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող սոցիալական (վերաբերմունք, կարծրատիպ) խոչընդոտները: Հարցման մեջ ներառել</p>

			<i>ուսուցիչներին, սովորողներին, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողներին, ծնողներին, և վարչական կազմը: Նկարագրել, հարցման արդյունքները:)</i>
Անհատական ուսումնական պլանները (ԱՌԻՊ) մշակվում են համաձայն հանրակրթության պետական չափորոշիչի և առարկայական ծրագրերի՝ հաշվի առնելով սովորողների կարիքները, ընդունակությունները հնարավորությունները ձեռքբերումները և առաջընթացը	այո		<i>(Եթե այո, ապա մանրամասնել, կարելի է բերել մեջբերումներ ԱՌԻՊ ներքո:)</i>
Ուսուցիչների թիվը, ովքեր ունեն դրական դիրքորոշում ներառական կրթության նկատմամբ	17		<i>(Ուսուցիչների դիրքորոշումը պարզելու նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ ուսուցիչների, սովորողների, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների, ծնողների և վարչական կազմի շրջանում: Ուսուցիչների շրջանում հետազոտության արդյունքներով հաշվարկել նրանց թիվը, ովքեր ունեն դրական դիրքորոշում ներառական կրթության նկատմամբ:)</i>
Ուսուցիչները գիտակցում են ներառական կրթության վերաբերյալ կարծրատիպերի առկայությունը, դրանց վերացման անհրաժեշտությունը և ձեռնարկում են համապատասխան քայլեր	այո		<i>(Ուսուցիչների դիրքորոշումը պարզելու նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ ուսուցիչների, սովորողների, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների, ծնողների և վարչական կազմի շրջանում:)</i>
Ուսուցիչներն ունեն հավասար վերաբերմունք բոլոր սովորողների նկատմամբ, անկախ նրանց միջև եղած տարբերություններից և նրանց առանձնահատուկ կարիքներից	այո		<i>(Ուսուցիչների վերաբերմունքը պարզելու նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ ուսուցիչների, սովորողների, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների, ծնողների, և վարչական կազմի շրջանում:)</i>
Ուսուցիչները կարողանում են հայտնաբերել	այո		<i>(Կարծրատիպեր ամրապնդող</i>

<p>կարծրատիպեր ամրապնդող վարքագիծ, երևույթ դասարանում՝ դպրոցում՝ ուսումնական նյութերում՝ և նույնիսկ սեփական վարքագծում</p>		<p>վարքագիծ կամ երևույթ հայտարարելու ուսուցիչների ունակությունը պարզելու նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ ուսուցիչների, սովորողների, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների և նրանց ծնողների, ինչպես նաև վարչական կազմի շրջանում:)</p>
<p>Սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողների համար հաստատության իրականացրած սոցիալական աջակցության ծրագրերը</p>		<p>(Եթե այո, ապա նկարագրել, թե ինչպիսի սոցիալական աջակցության ծրագրեր է իրականացնում հաստատությունը սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողների համար, այդ ծրագրերին մասնակից սովորողների թիվը և այլն:)</p>

Ամփոփել ներառական կրթության և հավասարության ապահովման ուղղությամբ հաստատության հիմնական չափանիշները և ցուցանիշները, կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ դրանց բարելավման վերաբերյալ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Մաս 4-ում բերված ցուցանիշներ 14, 15, 19, և 23-ից 42-ի համար անհրաժեշտ է կատարել փաստաթղթային ուսումնասիրություն և փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև Աղյուսակ 27-ը:

Աղյուսակ 27. Տվյալներ հաստատությունում ներառական կրթության իրականացման և հավասարության ապահովման խնդիրների վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի
<p>Ռեսուրս սենյակ այցելող կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների թիվը ԿԱՊԿ և տոկոսը</p> <p>(Հաշվարկ. ռեսուրս սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվի</p>	3	5	5

հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտմամբ)			
Ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) թիվը և տոկոսը (Հաշվարկ. ռեսուրս սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) թվի հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) ընդհանուր թվին՝տոկոսային արտահայտմամբ)	3	3	5
Հաստատության այն սովորողների թիվը և տոկոսը, ովքեր ունեն կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք (Հաշվարկ. ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվի հարաբերությունը սովորողների ընդհանուր թվին՝տոկոսային արտահայտմամբ; սովորողների թիվը և տոկոսը հաշվարկել ըստ հաշմանդամության և կարիքների տիպերի)	3	5	5
Հաստատությունից դուրս եկած (ուսումն անավարտ թողած) ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը (Հաշվարկ. հաստատությունից հեռացած/ուսումն անավարտ թողած ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվի հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվին՝տոկոսային արտահայտմամբ)	0	0	0
ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների բացակայությունների միջին թիվը (ժամ/սովորող) (Հաշվարկ՝ ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների բացակայությունների տարեկան ընդհանուր թվի հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվին	0	0	0
Արտադասարանական աշխատանքների խմբակներում ներառվող և աշխատանքներին մասնակցող ԿԱՊԿ	0	0	0

սովորողների թիվը և տոկոսը (Հաշվարկ՝ արտադասարանական աշխատանքների խմբակներում ներառվող և աշխատանքներին մասնակցող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվի հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվին՝տոկոսային արտահայտմամբ)			
Դպրոցի աշակերտական խորհրդում ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը	0	0	0
ԿԱՊԿ կարիք ունեցող սովորողների նկատմամբ հանդուրժողականության ձևավորմանն ուղղված աշակերտական նախաձեռնությունների թիվը և ձևերը	0	0	
Հաստատության վեր կայքում և/կամ աշակերտական թերթում ԿԱՊԿ ունեցող անձաց կամ հաշմանդամության թեմայով սովորողների կողմից պատրաստված նյութերի, հոդվածների, ֆոտոնկարների, և այլ հրապարակումների թիվը:	0	0	0
Աշակերտական խորհրդի կազմում ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը	0	0	0
Սեռերի հավասարության գործակիցը՝ հաստատությունում սովորող տղաների թվի հարաբերությունը աղջիկների թվին	1.2	1.2	2.5
Աշակերտական խորհրդում սեռերի հավասարության գործակիցը՝ խորհրդի անդամ աղջիկների թվի հարաբերությունը տղաների թվին	1.2	1.2	1.2
Գերազանց առաջադիմությամբ տղաների թվի հարաբերությունը գերազանց առաջադիմությամբ աղջիկների թվին	0.6	0.6	0.6
Տարեկան անբավարար գնահատական(ներ) ունեցող տղաների թվի հարաբերությունը տարեկան անբավարար գնահատական(ներ) ունեցող աղջիկների թվին	-	-	-
Տղաների տարեկան միջին բացակայությունների թվի հարաբերությունը աղջիկների տարեկան միջին բացակայությունների թվին (ժամերով)			
«Մաթեմատիկա», «Ֆիզիկա», «քիմիա» և «կենսաբանություն» առարկաներից տղաների և աղջիկների միջին առաջադիմությունը/տարեկան			

գնահատականները			
Հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թիվը և տոկոսը (Հաշվարկ. հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թվի հարաբերությունը սովորողների ընդհանուր թվին)			
Աշակերտական խորհրդի անդամ ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թիվը			
Հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների միջին տարեկան առաջադիմությունը/գնահատականները			
Անվճար դասագրքեր ստացող սովորողների թիվը և տոկոսը (Հաշվարկ. անվճար դասագրքեր ստացող սովորողների թվի հարաբերությունը սովորողների ընդհանուր թվին)	15	15	15
Անվճար սնունդ ստացող սովորողների թիվը և տոկոսը (Հաշվարկ. անվճար սնունդ ստացող սովորողների թվի հարաբերությունը սովորողների ընդհանուր թվին)	15	15	15
Հաստատության կողմից իրականացված ներառական կրթությանն առնչվող արտադասարանական միջոցառումների թիվը՝ ըստ դասարանների (գրույցներ, ֆիլմերի դիտում, քննարկումներ, կլոր-սեղաններ, սեմինարներ, էքսկուրսիաներն ալլն):			
Սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողների համար հաստատության իրականացրած սոցիալական աջակցության ծրագրերի թիվը			

Ամփոփել ներառական կրթության իրականացման և հավասարության ապահովման ուղղությամբ հասարակության հիմնական ցուցանիշները, վերլուծել դրանք և կապարել եզրահանգումներ ու առաջարկություններ դրանց բարելավվման վերաբերյալ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Մաս Համայնքային մասնակցություն

մանկավարժները և համայնքները միասնաբար – սա լավագույն որը կարող է ապահովել որ բոլոր աշակերտները ստանան անհրաժեշտ լինեն պահանջվող ռեսուրսներով՝ իրենց ուսման մեջ

Ծնողները ընտանիքները համագործակցությունը

5.

ձև

ապահովված

է այն

հաջողությունների հասնելու նպատակով

Միջազգայնորեն տարանջատում են ծնողների ընտանիքների և համայնքների մասնակցության Դրանք են՝

- ծնողական և ընտանեկան խնամքը, ուշադրությունը և հոգածությունը երեխայի հանդեպ. 6 :
- ծնողների, ընտանիքների և համայնքների մշտական հաղորդակցությունը (կապը) հաստատության հետ.
- ծնողների, ընտանիքների և համայնքների կամավորական բնույթի գործունեությունը՝ ուղղված հաստատությանն օժանդակելուն.
- աջակցությունը երեխային իր տնային աշխատանքների կատարման մեջ և սովորելու գործընթացում.
- ծնողների, ընտանիքների, և համայնքների ներգրավվածությունը ուսումնական հաստատության կողմից որոշումների կայացման գործընթացում.
- հաստատության համագործակցությունը տեղական իշխանությունների և համայնքների հետ:»

(NEA Education Policy and Practice Department (Center for Great Public Schools) 1201 16th St., NW, Washington, D.C. 20036)

Այսպիսով ծնողների, ընտանիքների և համայնքի մասնակցությունը համարվում է ուսումնական հաստատության գործունեության բարելավման կարևոր միջոց: Մասնակցության առաջնային և կարևորագույն ձևն է երեխայի հանդեպ խնամքը, ուշադրությունը և հոգածությունը ծնողների և ընտանիքի կողմից: Ներառյալ՝ ուսումնական հաստատություն երեխայի կանոնավոր հաճախումն ապահովելը: Անհրաժեշտ է նաև ծնողների և ընտանիքների մշտական հաղորդակցությունը և կապը ուսումնական հաստատության հետ, ծնողական ժողովներին կանոնավոր մասնակցությունը՝ երեխայի բացակայությունների, առաջադիմության, հաջողությունների և խնդիրների վերաբերյալ տեղեկացված լինելու և նրան աջակցելու համար: Ծնողական և ընտանեկան մասնակցության տեսանկյունից շատ կարևոր է նաև երեխայի տնային հանձնարարությունների կատարումը վերահսկելը և անհրաժեշտության դեպքում նրան աջակցելը՝ նպաստելով երեխայի մոտ սովորելու նկատմամբ սիրո և հակումների առաջացմանը: Ծնողներն իրավունք ունեն հետևել երեխայի ուսումնառությանը ուսումնական հաստատությունում՝ մասնակցել դասալսումներին, սակայն մեր երկրում նրանց մասնակցության այս ձևը տարածված չէ և ծնողների մասնակցության աստիճանը երեխայի ուսումնառության գործընթացին հաստատությունում հիմնականում ցածր է:

Մասնակցության ամենատարածված ձևը Հայաստանում ծնողների, ընտանիքների, և համայնքների կամավորական բնույթի գործունեությունն է՝ հաստատությանն օժանդակելու և երեխաների համար միջոցառումներ կազմակերպելու նպատակով: Ընտանիքները, ծնողները և համայնքները հաստատությանն օժանդակում են կամավոր դրամական ներդրումներով, աշխատանքով, գույքով կամ նյութերով, ինչպես նաև միջոցառումների կազմակերպմամբ և դրանց մասնակցությամբ:

Մասնակցության առավել բարձր մակարդակի հասնելու համար կարևոր նշանակություն ունի ծնողների և համայնքների ներգրավվածությունը ուսումնական հաստատության կողմից որոշումների կայացմանը,

ինչը Հայաստանում ապահովվում է հաստատության կոլեգիալ կառավարման մարմնի՝ խորհրդի, ինստիտուտի միջոցով: Խորհրդի կազմում ներառվում են հաստատության սովորողների ծնողները, մանկավարժները, տարածքային կառավարման մարմնի, նախարարության և տեղական ինքնակառավարման մարմնի ներկայացուցիչները: Խորհրդի լիազորություններն են՝

- հիմնադրի սահմանած կարգով տնօրեն ընտրելը.
- հանրակրթական դպրոցի ուսուցչի թափուր տեղի համար մրցույթի կարգը հաստատելը.
- հոգաբարձուների խորհրդի կողմից ներկայացված նախահաշիվը, ինչպես նաև նպատակային ծրագրերը քննարկելը, որոնց քննարկումներին կարող է մասնակցել հոգաբարձուների խորհրդի լիազոր ներկայացուցիչը.
- գույքի օտարման և (կամ) ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների վերաբերյալ տնօրենի ներկայացրած առաջարկությունները լսելը և դրանց հավանություն տալը.
- հիմնադրի սահմանած կարգով հանրակրթական դպրոցի շահույթի տնօրինման հիմնական ուղղությունները և համամասնությունները սահմանելը:

Բացի այդ ուսումնական հաստատության կրթական գործունեության արդյունավետ կազմակերպման նպատակով : ձևավորվում են խորհրդակցական մարմիններ մանկավարժական ծնողական աշակերտական խորհուրդներ առարկայական մեթոդական միավորումներ Ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ կարող են նախատեսվել նաև այլ խորհրդակցական մարմիններ հոգաբարձուների և այլ խորհուրդներ Ուսումնական հաստատության կառավարմանը մասնակցում են ուսումնական հաստատության աշակերտական խորհրդի անդամները խորհրդակցական ձայնի իրավունքով

Մասնակցության բարձրացման կարևոր գործոններից է հաստատության կողմից իրականացված քայլերը որոնք ուղղված են հաստատության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների համայնքների հետ ինչպես նաև զանազան համայնքային կառույցների հետ համագործակցության ամրապնդմանը Ոչ միայն համայնքը պետք է ակտիվորեն մասնակցի հաստատության գործունեությանը այլ նաև պետք է գործի հետադարձ կապը Հաստատությունը գործուն մասնակցություն պետք է ունենա համայնքի հիմնախնդիրների լուծմանը այդ գործընթացում ներգրավելով նաև սովորողներին Այն պետք է հանդիսանա տվյալ համայնքի կրթամշակութային կենտրոնը լինի համայնքահեն

Հաստատության գործունեության ներքին գնահատման գործընթացը պետք է բացահայտի թե որքանով է արդյունավետ սովորող ընտանիք հաստատություն համայնք համագործակցությունը և որքանով է այն նպաստում կրթության որակի բարձրացմանը

Ծնողների ընտանիքների և համայնքի մասնակցությունը նկարագրող ցուցանիշներին և չափանիշներին հաստատության համապատասխանությունը գնահատելու ձևերը ներառում են ինչպես փաստաթղթային ուսումնասիրություն փաստագրում և դիտարկում այնպես էլ հարցում

Ատորև բերվում են սովորողների և նրանց ծնողների մասնակցության վերաբերյալ ցուցանիշները

2. Հասարակության մթնոլորտը նպաստում է սովորողների և տնօրինության համագործակցությանը Տնօրինությունը խրախուսում է ակտիվ սովորողների մասնակցությունը հասարակության գործունեությանը խթանում է սովորողների նախաձեռնությունները օժանդակում է դրանց իրագործմանը

Սովորողների մասնակցությունը իրենց վերաբերող խնդրահարույց հարցերի շուրջ հաստատության ղեկավարության կողմից որոշումների կայացմանը, նման դեպքերի թիվը և մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը.

3. սովորողների կողմից կազմակերպած միջոցառումները և դրանց թիվը, միջոցառումներին մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը.
4. սովորողների մասնակցությունը հաստատության ներքին կարգապահական կանոնների մշակմանը, մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը.
5. իրենց հուզող հարցերի վերաբերյալ սովորողների կողմից կազմակերպված համաժողովները, սեմինարները, կլոր-սեղանները, քննարկումները, դրանց թիվը, և մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը.
6. սովորող-սովորող և սովորող-ուսուցիչ հարաբերությունները հաստատությունում:

Հաստատությունում գործում է ժողովրդավարության և ինքնավարության սկզբունքներին համապատասխան աշակերտական խորհուրդ, որի ներկայացրած առաջարկություններն ամբողջությամբ արտացոլում են սովորողների կարիքները: Հաստատության աշակերտական խորհրդն իր գործունեությունը կառուցում է փոխադարձ հարգանքի, աշակերտների, ծնողների և տնօրինության փոխադարձ վստահության ու աջակցության մթնոլորտում, իրականացնում է հանրագույր աշխատանք.

7. Աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած քայլերն՝ ուղղված ուսման մեջ կամ այլ հարցերում խնդիրներ ունեցող սովորողներին աջակցելուն.
8. աշակերտական խորհրդի կողմից ձեռնարկված միջոցները՝ սովորողների միջև ծագած վեճերին և խնդիրներին լուծում տալու նպատակով.
9. աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած միջոցառումները, ներառյալ՝ կազմակերպված շաբաթօրյակները, հաստատության և դպրոցամերձ տարածքի մաքրման աշխատանքները; դրանց հաճախականությունը և մասնակից սովորողների տոկոսը.
10. աշակերտական խորհրդի գործունեության համապատասխանությունը ժողովրդավարության և ինքնավարության սկզբունքներին:

Հաստատության ծնողական խորհուրդը սերտ համագործակցում է տնօրինության և աշակերտական խորհրդի հետ, նպաստում է սովորողների ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներին.

11. Սովորողների ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերաբերյալ ծնողական խորհրդի կողմից տնօրինությանը ներկայացրած առաջարկությունները, դրանց թիվը և ընդունված առաջարկների տոկոսը ներկայացվածի նկատմամբ.
12. ծնողական խորհրդի կողմից կազմակերպված միջոցառումները՝ հանդեսները, հավաքները, երեկոյթները, էքսկուրսիաները, ճանաչողական այցերը և այլն ու դրանց թիվը; մասնակից ծնողների թիվը և սովորողների տոկոսը
13. ծնողական խորհրդի կողմից ուսուցիչներին խրախուսելու, նրանց նկատմամբ կարգապահական կամ այլ տույժեր կիրառելու և նմանատիպ առաջարկները, դրանց թիվը.
14. ծնողական խորհրդի հանդիպումների հաճախականությունը և դրանց ընթացքում քննարկված հարցերի շրջանակները.

15. ծնողական խորհրդի կողմից հաստատության ծնողազուրկ և սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողներին տրամադարվող աջակցությունը, ձևերը և աջակցություն ստացող սովորողների տոկոսը.
16. ծնողական և աշակերտական խորհրդների համագործակցությունը և դրանց ձևերը.
17. հաստատության առօրյաից և տեղի ունեցող իրադարձություններից ծնողների տեղեկացվածության աստիճանը.
18. ծնողների ներգրավվածությունը սովորողների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներին, ներգրավվածության ձևերը և նման աշխատանքներում ներառված ծնողների տոկոսը.
19. ծնողների տոկոսը, որոնք օգտվում են <http://www.dasaran.am>, <http://ktak.am>, <http://www.amedu.am>, <http://forum.amedu.am/> <http://lib.amedu.am>, և այլ կրթական կայքերից, ինչպես նաև հաստատության կայքից:

Հաստատությունը և համայնքը համագործակցում են և հաստատությունը վարում է ակտիվ հասարակական կյանք.

20. հաստատության շենքային պայմանների բարելավման, տարածքի բարեկարգման, ուսումնանյութական բազայի համալրման և այլ աշխատանքներին համայնքի մասնակցությունը, այդ ուղղությամբ կատարված ներդրումները.
21. համայնքային հիմնախնդիրների վերաբերյալ սովորողների տեղեկացվածությունը և նրանց մասնակցությունը համայնքի աշխատանքներին, մասնակցության ձևերը; մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը.
22. հաստատության կողմից համայնքի բնակիչների համար կազմակերպված և անցկացված միջոցառումները և դրանց թիվը; մասնակից սովորողների տոկոսը և համայնքի ներկայացուցիչների թիվը.
23. հաստատության կողմից ՀԿ-ների հետ համատեղ իրականացված կրթական ծրագրերը և մասնակից սովորողների թիվը՝ ըստ ծրագրերի:

Մաս 5-ում բերված 1-ից 5-րդ ցուցանիշներ համար անհրաժեշտ է կատարել տվյալների/տեղեկատվության հավաքագրում, փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ դիտարկում/փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև աղյուսակ 28-ը:

Աղյուսակ 28. Տվյալներ հաստատության գործունեությանը սովորողների մասնակցության վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի
Սովորողների մասնակցությամբ իրենց վերաբերող խնդրահարույց հարցերի շուրջ ղեկավարության կողմից որոշումների կայացման	-	-	-

դեպքերի թիվը			
Սովորողների կողմից առաջարկված նոր նախաձեռնությունների թիվը	-	-	-
Սովորողների կողմից կազմակերպված միջոցառումների թիվը	5	6	6
Իրենց հուզող հարցերի վերաբերյալ սովորողների կողմից կազմակերպված համաժողովների՝ սեմինարների՝ կլոր սեղանների՝ քննարկումների թիվը	-	-	-
Սովորողների մասնակցությամբ իրենց վերաբերող խնդրահարույց հարցերի շուրջ հաստատության ղեկավարության կողմից կայացրած որոշումները և դրանց կայացմանը մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը			
Նկարագրել քննարկված խնդրահարույց հարցերը և կայացված որոշումները (վերջին 3 տարում)	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների թիվը և տոկոսը	Մեկնաբանություն
1. Հանդիպում ուստիկանության Վայքի բաժնի պատասխանատու ծառայողների հետ: Հանդիպման ժամանակ որոշում է կայացվել տարվա ընթացքում կազմակերպել հանդիպումներ աշակերտների և նրանց ծնողների հետ, և ունենալ զրույց «Հանցանք և պատիժ» թեմայով	Կիսամյա կի ընթացքում		
2. Բաց դաս «Դասը վարում են ուստիկանները» թեմայով:			
....			
Սովորողների կողմից առաջարկված նոր նախաձեռնությունները և նախաձեռնություններին մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը			
Առարկված նոր նախաձեռնությունը (վերջին 3 տարում)	Ամսաթիվ	Նախաձեռնության մասնակից սովորողների թիվը և տոկոսը	Մեկնաբանություն
1. Արշավների և էքսկուրսիաների կազմակերպում			
2. Հայոց բանակի օրվան նվիրված միջոցառումներ	Հունվար	5-12-րդ դասարաններ	Իրականացվում է ամեն տարի
.....			
Սովորողների կողմից կազմակերպված միջոցառումները և միջոցառումներին մասնակցություն			

ունեցած սովորողների տոկոսը			
Միջոցառումը (վերջին 3 տարում)	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների թիվը և տոկոսը	Համադարձակա ն կամ դասարանային
1.,Ուսուցչի տուն,,	05.10.2023	20	համադարձակա
2.,Մարտի 8,,	07.03.2024	15	
3. Արշավներ, էքսկուրսիաներ, շաբաթօրյա կներ, դպրոցի մերձակա տարածքի բարեկարգում :	Յուրաքան չյուր տարի	70	
Սովորողների մասնակցությունը հաստատության ներքին կարգապահական կանոնների մշակմանը և մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը			
Նկարագրել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնների մշակմանը՝ սովորողների մասնակցության դեպքերը	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների թիվը և տոկոսը	Մեկնաբանություն
1. 1.Դպրոցի աշխուրհրդի ու ծնողխորհրդի նախագահները և 2 անդամները ակտիվ մասնակցություն են ունենում դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնների մշակմանն ու մասսայականացմանը աշակերտների և ծնողների շրջանում:	Յուրաքան չյուր տարվա սեպտեմբերի առաջին շաբաթ		Քննարկումն ու մասսայականացումը կազմակերպվում է դասարաններում և ծնողական ժողովներում:
2.			
.....			
Իրենց հուզող հարցերի վերաբերյալ սովորողների կողմից կազմակերպված համաժողովները, սեմինարները՝ կլոր սեղանները՝ քննարկումները և մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը			
Միջոցառումը (վերջին 3 տարում)	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների թիվը և տոկոսը	Մեկնաբանություն
1. 2. Խիստ օգտակար է լինում դպրոցում «Սովորող-սովորող» և «Սովորող- ուսուցիչ փոխհարաբերությունների» թեմաներով սեմինար պարապմունքների կազմակերպումը, որն արվում է յուրաքանչյուր տարվա սկզբին՝ ներգրավելով աշակերտներին, ծնողներին, ուստիկամության	Տարվա ընթացքում		

աշխատողներին և մանկավարժներին:			
2.			
3.			
.....			

Ամփոփել սովորողների մասնակցության վերաբերյալ հաստատության հիմնական ցուցանիշները, վերլուծել դրանք, կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ դրանց բարելավման ուղղությամբ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

_____:

Մաս 5-ում բերված 7-ից 9-րդ ցուցանիշների և չափանիշներ համար անհրաժեշտ է կատարել տվյալների/տեղեկատվության հավաքագրում, փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ դիտարկում/փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև Աղյուսակ 29-ը:

Աղյուսակ 29. Տվյալներ հաստատության աշակերտական խորհրդի գործունեության վերաբերյալ

Չափանիշ/ցուցանիշ			
Աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած քայլերն՝ ուղղված ուսման մեջ կամ այլ			
հարցերում խնդիրներ ունեցող սովորողներին Նկարագրել աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած քայլերը (վերջին 3 տարում)	աջակցելուն Ամսաթիվ	Աջակցություն ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը	Մեկնաբանություն
1. Հրավիրվում է դպրոցի աշակերտների ընդհանուր ժողով, որտեղ քննարկվում է դասարանական և դպրոցական աշակերտական խորհուրդների ձևավորման հարցերը	Յուրաքանչյուր ուստարվա սեպտեմբերին	7-12-րդ դասարաններ	Ընտրվում է 6-8 հոգուց բաղկացած աշակերտական խորհուրդը, ընտրվում է աշակերտական խորհրդի նախագահ
2. Խորհրդում քննարկվում են ցածր առաջադիմության և հաճախակի անհարգելի բացակայություն ունեցող աշակերտների հետ տարվող աշխատանքների արդյունավետության հարցերը	մշտապես	100%	

....			
Աշակերտական խորհրդի կողմից ձեռնարկած միջոցները՝ սովորողների միջև ծագած վեճերին և խնդիրներին լուծում տալու նպատակով			
Նկարագրել աշակերտական խորհրդի կողմից ձեռնարկած միջոցները (վերջին 3 տարում)	Ամսաթիվ	Աջակցություն ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը	Մեկնաբանություն
1.Բարեբախտաբար մեր հաստատության սովորողների միջև երբևէ վեճեր չեն ծագել, հետևաբար, դրանց հարթելու ուղղությամբ միջոցներ ձեռնարկելու անհրաժեշտություն չի գգացվել: Դա նույնպես պայմանավորված է մի շարք գործոններով, սոցիալական կացության և խնդիրների ընդհանրությունը նրանց դարձրել է շահակիցներ: Այս համայնքում առկա խնդիրները լուծվել են ոչ թե վեճի, այլ համատեղ քննարկման միջոցով:			
2.			
.....			
Աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած միջոցառումները, ներառյալ՝ կազմակերպված շաբաթօրյակները՝ հաստատության և դպրոցամերձ տարածքի մաքրման աշխատանքները և համայնականությունը և ասանակից սովորողների տոկոսը			
Միջոցառումը (վերջին 3 տարում)	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների թիվը և տոկոսը	Համադարձակա ն կամ դասարանային
1Հաստատության շենքի և դպրոցամերձ տարածքի մաքրման ու բարեկարգման աշխատանքներ(շաբաթօրյակներ/			
2.			
....			

Ամփոփել հաստատության աշակերտական խորհրդի գործունեության ցուցանիշները և ցուցանիշները և չափանիշները, վերլուծել դրանք և կարարել եզրահանգումներ ու առաջարկություններ դրանց բարելավման վերաբերյալ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Աշակերտական խորհուրդը դպրոցի ինքնակառավարվող կարևորագույն օղակներից է, որը նպաստում է դպրոցում ուսումնադաստիարակչական գործընթացը նորովի կազմակերպելուն, պաշտպանում է աշակերտների իրավունքներն ու մատնանշում նրանց պարտականությունները:

Մաս 5-ում բերված 11-ից 15-րդ և 18-րդ, 19-րդ ցուցանիշների համար անհրաժեշտ է կատարել տվյալների/տեղեկատվության հավաքագրում, փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ դիտարկում/փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև աղյուսակ 30-ը:

Աղյուսակ 30. Տվյալներ հասարակության ծնողական խորհրդի գործունեության վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի
Սովորողների ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերաբերյալ ծնողական խորհրդի կողմից տնօրինությանը ներկայացրած առաջարկությունների թիվը և ընդունված առաջարկների տոկոսը ներկայացվածի նկատմամբ՝			
Ծնողական խորհրդի կողմից տվյալ ուստարում կազմակերպված միջոցառումների՝ հանդեսների՝ հավաքների՝ երեկոյանների՝ էքսկուրսիաների՝ ճանաչողական այցերի՝ ժողովների՝	12	12	12
Ծնողական խորհրդի կողմից ուսուցիչներին խրախուսելու՝ նրանց նկատմամբ կարգապահական կամ այլ տույժեր կիրառելու և նմանատիպ առաջարկների թիվը՝			
Ծնողական խորհրդի հանդիպումների հաճախականությունը՝ դրանց թիվը ուստարվա ընթացքում	4	4	4
Ծնողական խորհրդի կողմից հաստատության ծնողագորկ և սոցիալապես անապահով ընտանիքներից աջակցություն ստացող սովորողների տոկոսը տվյալ ուստարում	-	-	-
Սովորողների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներում ներառված ծնողների տոկոսը՝	-	-	-
Ծնողների տոկոսը՝ որոնք օգտվում են http://www.dasaran.am http://ktak.am http://www.armedu.am http://forum.armedu.am http://ib.armedu.am , և այլ կրթական կայքերից ինչպես նաև հաստատության կայքից	80	70	75

Սովորողների ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերաբերյալ ծնողական խորհրդի կողմից տնօրինությանը ներկայացրած առաջարկությունները			
Առաջարկությունը	Ամսաթիվ	Ուսուցիչների թիվը	Մեկնաբանություն
1. Օնոլիտորիոլը գրույցներ է կազմակերպել չառաջադիմող աշակերտների ու նրանց ծնողների հետ, օգնել շտկելու վիճակը:	ուսումնական տարվա ընթացքում		
2.			
.....			
Ծնողական խորհրդի կողմից տվյալ ուստարում կազմակերպված միջոցառումները՝ հանդեսները, հավաքները, երեկոյթները, էքսկուրսիաները, ճանաչողական այցերը և այլն (վերջին 3 տարում)			
Միջոցառումը	Ամսաթիվ	Մասնակից ծնողների թիվը և սովորողների տոկոսը	Ծնողական ներդրումների չափը
1. 1. Էքսկուրսիաներ, ճանաչողական այցեր դեպի համայնքի մերձակա, ինչպես նաև մարզի ու հանրապետության տեսարժան վայրեր, պատմաճարտարապետական հուշարձաններ	Ամեն տարի, մայիս-հունիս և սեպտեմբեր հոկտեմբեր ամիսներին	սովորողների մասնակցությունը՝ 100%	
2.			
...			
Ծնողական խորհրդի կողմից ուսուցիչներին խրախուսելու, նրանց նկատմամբ կարգապահական կամ այլ տույժեր կիրառելու և նմանատիպ առաջարկները (վերջին 3 տարում)			
Առաջարկությունը	Ամսաթիվ	Ուսուցիչների թիվը	Մեկնաբանություն
1. Նմանատիպ առաջարկություններ չեն եղել			
2.			
...			
Ծնողական խորհրդի հանդիպումների ընթացքում քննարկված հարցերը (վերջին 3 տարում)			
Նկարագրել քննարկված հարցերը	Ամսաթիվ	Մեկնաբանություն	
1. Ամանորի և «Վերջին գանգ» դպրոցական հանդեսներին սովորողների և ծնողների	Յուրաքանչյուր	Նշված արարողությունները	

մասնակցության ձևաչափի հստակեցում	տարվա դեկտեմբե րի և մայիսի կեսերին	կազմակերպելիս հույժ անհրաժեշտ ենք համարել ծնողների հետ համատեղ քննարկումը, քանի որ ընդհանուր ջանքերի շնորհիվ միջոցառումներն առավել պատշաճ են անցկացվում:	
2.			
....			
Ծնողական խորհրդի կողմից հաստատության ծնողագրով և սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողներին տրամադարվող աջակցությունը՝ դրանց ձևերը (վերջին ³ տարում)			
Նկարագրել աջակցության դեպքերը և դրանց ձևերը	Ամսաթիվ	Ծնողների կողմից ներդրված գումարի չափը	Մեկնաբանություն
1.			
2.			
.....			
Ծնողների ներգրավվածությունը. սովորողների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներին՝ ներգրավվածության ձևերը, (վերջին ³ տարում)			
Նկարագրել արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքները, որոնց մեջ ներգրավված են ծնողները,	Ծնողների մասնակ ցության ձևը	Ներդրում ների չափը	Մեկնաբանություն
1. Էքսկուրսիաների համատեղ կազմակերպում			
2.			
.....			
կայքերը , ծնողները , http://www.dasaran.am http://ktak.am http://www.armedu.am http://forum.armedu.am/ http://lib.armedu.am , հաստատության կայք և այլն՝ մեկնաբանել դրանց անհրաժեշտությունը և օգտակարությունը			
Կայքը	Ամսաթիվ	Օգտվող ծնողների թիվը	Մեկնաբանություն
1. http://www.dasaran.am	2023-2024		
2.			
.....			

Ամփոփել հաստատության ծնողական խորհրդի գործունեության ցուցանիշները, վերլուծել դրանք,
կարարել եզրահանգումներ ու առաջարկել լուծումներ դրանց բարելավման վերաբերյալ
(անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տվյալներ):

Մաս 5-ում բերված 20-ից 24-րդ չափանիշների և ցուցանիշների համար անհրաժեշտ է կատարել սվյալների/տեղեկատվության հավաքագրում, փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ դիտարկում/փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև աղյուսակ 31-ը

Աղյուսակ 31. Տվյալների հաստատության և համայնքի համագործակցության վերաբերյալ

Ցուցանիշ/չափանիշ			
բարելավման, տարածքի բարեկարգման, ուսումնանյութական բազայի համալրման և այլ աշխատանքներին համայնքի մասնակացությունը՝ այդ ուղղությամբ կատարված ներդրումները. (վերջին 3 տարում)			
Նկարագրել համայնքի մասնակցության դեպքերը, մասնակցության ձևը	Ամսաթիվ	Ներդրման չափը	Մեկնաբանություն
1. Համայնքի մասնակցության դեպքեր և մասնակցության ձևեր չեն եղել			
2.			
....			
Հաստատության սովորողների մասնակցությունը-համայնքի աշխատանքներին, մասնակցության ձևերը՝ մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը (վերջին 3 տարում)			
Նկարագրել հաստատության սովորողների համայնքի աշխատանքներին մասնակցության դեպքերը և դրանց ձևերը	Ամսաթիվ	Մասնակցություն ունեցած սովորողների թիվը և տոկոսը	Մեկնաբանություն
1.			
2.			
.....			
Հաստատության կողմից համայնքի բնակիչների համար կազմակերպված միջոցառումները; մասնակից սովորողների տոկոսը և համայնքի ներկայացուցիչների թիվը. (վերջին 3 տարում)			
Միջոցառումը	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների տոկոսը և համայնքի ներկայացուցիչների թիվը	Մեկնաբանություն
1			
2.			
....			
Հաստատության կողմից ՀԿ-ների հետ համատեղ իրականացված կրթական ծրագրերը և մասնակից սովորողների թիվը՝ ըստ ծրագրերի			
Նկարագրել կրթական ծրագրերը, որոնք իրականացնում են հաստատությունը և ՀԿ-ները համատեղ	Ծրագրի տևողությունը	Կազմակերպու թյունը	Մասնակից սովորողների թիվը

1.			
2.			
...			

Ամփոփել հաստատության և համայնքի համագործակցության չափանիշները և ցուցանիշները, վերլուծել դրանք, կատարել եզրահանգումներ և առաջարկել լուծումներ դրանց բարելավվման վերաբերյալ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Մաս 5-ի 6-րդ, 10-րդ, 16-րդ, 17-րդ չափանիշներին հաստատության համապատասխանությունը գնահատելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ բոլոր շահառու խմբերի՝ հաստատության սովորողների, ուսուցիչների, վարչական կազմի, ծնողների, համայնքի ներկայացուցիչների, շրջանում: Մաս 5-ի մյուս չափանիշներին հաստատության համապատասխանությունը ավելի ամբողջական գնահատելու նպատակով հաստատությունը կարող է հարցումների հարցաթերթերում ներառել նաև այդ ցուցանիշներին և չափանիշներին վերաբերող հարցեր:

Հարցումների արդյունքերը՝ ըստ յուրաքանչյուր շահառու խմբի ամփոփել ստորև (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Մաս 6. Հաստատության հիմնախնդիրները և դրանց հաղթահարման ուղիները, ուժեղ ու թույլ կողմերը, հնարավորությունները և վտանգները

Այս մասում հաստատությունը պետք է ամփոփի նախորդ՝ 4 ից 5-րդ մասերում կատարված մանրամասն ինքնավերլուծությունը՝ ընդհանրացնելով իր ուժեղ և թույլ կողմերը (հիմնախնդիրները)՝ նշելով հաստատության հնարավորությունները (հեռանկարները) և հնարավոր վտանգները(ոխսկերը): Այլ կերպ ասած հաստատությունը պետք է կատարի «SWOT» ՈՒԹՀԿ վերլուծություն:

SWOT՝ ՈՒԹՀՎ - Strengths՝ ուժեղ կողմեր, Weaknesses՝ թույլ կողմեր, Opportunities՝ հնարավորություններ, և Threads՝ վրանգներ

«SWOT՝ ՈՒԹՀՎ, վերլուծությունը դա գործիք է, որը հնարավորություն է ընձեռում հաստատության ղեկավարությանը, ուսուցիչներին և այլ աշխատակիցներին՝ միասնաբար վերլուծել և հասկանալ, թե ինչն է արդյունավետ կամ ոչ արդյունավետ հաստատության գործունեության մեջ՝ ռազմավարական զարգացման պլանի մշակման նպատակով: Այն նաև անհրաժեշտ գործիք է առկա հիմնախնդիրների ու մարտահրավերների և դրանց լուծման ուղիների համակարգված ձևակերպման համար:

Ըստ էության ՈՒԹՀՎ վերլուծությունը հաստատության կողմից կարող է կիրառվել ցանկացած պլանավորման, այդ թվում՝ ֆինանսական, կամ ապագայի համար որոշումների կայացման գործընթացներում:

Սահմանումներ

- **Ուժեղ կողմեր՝** գործոններ, որոնք ունեն կամ կարող են ունենալ ունեն դրական ազդեցություն հաստատության նպատակների իրագործման վրա և նպաստել դրանց իրականացմանը:
- **Թույլ կողմեր՝** գործոններ, որոնք ունեն կամ կարող են ունենալ բացասական ազդեցություն հաստատության նպատակների իրագործման վրա և խոչընդոտել դրանց իրականացումը:
- **Հնարավորություններ՝** այնպիսի արտաքին գործոններ, որոնք կարող են դրական ազդեցություն ունենալ հաստատության նպատակների իրագործման վրա, սակայն նախկինում հաշվի չեն առնվել:
- **Վրանգներ՝** արտաքին գործոններ, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ հաստատության նպատակների իրագործման վրա կամ դարձնել դրանք անհասանելի:

Ցանկացած պլանավորման գործընթացից կամ վերլուծության անցկացումից առաջ հաստատությունը պետք է հստակ սահմանի իր տեսլականը և նպատակները՝ ի՞նչ նվաճումներ ու ձեռքբերումներ պետք է ունենա հաստատությունը իր կողմից նախանշված ժամանակահատվածում և ի՞նչ հիմնախնդիրներ այն պետք է լուծի: Հաստատությունը պետք է համոզված լինի, որ սահմանված նպատակները ընդհանուր են բոլոր շահառուների համար՝ հաստատության վարչական կազմի, ուսուցիչների, սովորողների, ծնողների և այլն:

ՈՒԹՀՎ վերլուծությունն իրականացվում է մի քանի փուլով՝

1. նպատակների միացյալ սահմանում.
2. տվյալների ու տեղեկատվության ամբողջական հավաք և գրառում.
3. տեղեկատվության համապարփակ վերլուծություն և համակարգում ըստ ՈՒԹՀՎ 4 ուղղությունների (ուժեղ կողմեր, թույլ կողմեր, հնարավորություններ և վտանգներ)՝ խուսափելով այս փուլում ոչ իրատեսական, հավակնոտ, անորոշ ձևակերպումներից ու նպատակադրումներից.
4. առաջնահերթությունների որոշում՝ շարժվելով ամենակարևոր նպատակներից և առաջնային խնդիրներից դեպի ավելի քիչ կարևորները:

Կարևոր է չանտեսել թույլ կողմերն ու առկա հիմնախնդիրները և չթերագնահատել վրանգները, քանի որ դրանք վաղ թե ուշ կհիշեցնեն իրենց մասին և հիմնականում այն ժամանակ, երբ կպատճառեն առավելագույն վնասը: Այս վերլուծության նպատակն է ոչ թե անմիջապես վրանգների հաղթահարման ուղղությամբ ձեռնարկել անհնարին քայլեր, այլ մշտապես ունենալ դրանք տեսողաշարունակ և հնարավորության սահմաններում փորձել խուսափել դրանցից: Որոշակի առումով վրանգների գնահատումը և հաղթահարումը կապված է դիսկի գործոնի հետ»: (2010, Մայք Մորիսոն).

Այսպիսով, նախորդ 1-ից 5-րդ մասերում սահմանված ցուցանիշներին և չափանիշներին հաստատության համապատասխանության մանրամասն ինքնավերլուծության հիման վրա առաջարկվում է սահմանել հաստատության՝

- առաքելությունը՝ նպատակը, որն անփոփոխ է տվյալ ժամանակահատվածի համար (միջնաժամկետ կամ երկարաժամկետ).
- տվյալ ժամանակահատվածի (միջնաժամկետ, կամ երկարաժամկետ) հիմնական նպատակները
- նպատակներից բխող խնդիրները
- լրացնել ՈԻԹՀՎ վերլուծության հետևյալ աղյուսակը:

Աղյուսակ 32 ՈԻԹՀՎ վերլուծության

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
<p>1. Աշխատակազմ՝ տարանջատելով վարչական, ուսումնասօժանդակ և ուսուցչական կազմը</p> <ul style="list-style-type: none"> □ □ □ <p>2. Սովորողներ</p> <ul style="list-style-type: none"> □ □ 	<p>1. Աշխատակազմ՝ տարանջատելով վարչական, ուսումնասօժանդակ և ուսուցչական կազմը</p> <ul style="list-style-type: none"> □ □ □ <p>2. Սովորողներ</p> <ul style="list-style-type: none"> □ □
<p>3. Ծնողներ, համայնք. կառավարման խորհուրդ, այլ մարմիններ</p>	<p>3. Ծնողներ, համայնք. կառավարման խորհուրդ, այլ մարմիններ</p>

<p>□</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>4. Ուեսուրսներ</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>5.</p> <p>□</p> <p>Նոր նախաձեռնություններ</p> <p>□</p> <p>6. ,</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>Փաղորդակցություն համագործակցություն</p> <p>7. ,</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>.....</p> <p>Բյուջե ֆինանսներ</p>	<p>□</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>4. Ուեսուրսներ</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>5.</p> <p>□</p> <p>Նոր նախաձեռնություններ</p> <p>□</p> <p>6. ,</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>Փաղորդակցություն համագործակցություն</p> <p>7. ,</p> <p>□</p> <p>□</p> <p>.....</p> <p>Բյուջե ֆինանսներ</p>
<p>Հնարավորություններ</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p> <p>.....</p>	<p>Վրանգներ</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p> <p>.....</p>

Աղյուսակ 32-ը պետք է լրացնել՝ դասակարգելով ուժեղ և թույլ կողմերը, հնարավորությունները և վտանգները՝ ըստ առաջնահերթությունների: Այնուհետև հաշվի առնելով բոլոր գործոնները և ելնելով նախանշված իրատեսական նպատակներից և խնդիրներից մշակել գործողությունների ռազմավարություն և ձեռնարկվող միջացառումներ և քայլեր:

Հավելված 2. Հարցումների իրականացման առաջարկվող մեթոդաբանություն

Սահմանված ցուցանիշներին և չափանիշներին համապատասխան հաստատության գործունեության ինքնավերլուծության տվյալների հավաքագրման նպատակով հարցումներ կատարելու և արդյունքներն ամփոփելու համար առաջարկվում է հետևյալ մեթոդաբանությունը.

1. Հարցման մեթոդն օգտագործվում է, երբ ցուցանիշների կամ չափանիշների աղյուսակում տվյալ ցուցանիշի կամ չափանիշի գնահատման մեխանիզմ սյունակում նշված է <<հարցում>>: Հարցումներն անցկացվում են հարցաթերթիկների միջոցով, որոնք մշակվում են հաստատության կողմից: Հարցումների արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով հաստատությանը խորհուրդ է տրվում խմբավորել հարցում պահանջող ցուցանիշները և չափանիշները՝ ըստ հարցվողների խմբերի (օրինակ ուսուցիչների խումբ, սովորողների խումբ, ծնողների խումբ և այլն) և յուրաքանչյուր խմբի համար կազմել 1 հարցաթերթիկ, որում կներառվեն այդ խմբին վերաբերող բոլոր ցուցանիշների կամ չափանիշների հարցերը:
2. Հարցաթերթիկները ներառում են 1-ից 5 այնպիսի հարցեր, որոնք հնարավորություն են տալիս լավագույնս բացահայտել տվյալ ցուցանիշը կամ չափանիշը: Ընդհանուր առմամբ հարցի դասական ձևակերպումը կարող է սկսվել. <<Համաձայն եք, որ. (շարունակությունը կազմում է հարցի բովանդակությունը)>> ձևակերպմամբ: Հաճախ օգտագործվող տիպային պատասխաններն են՝ <<Այո, ավելի շուտ այո, ավելի շուտ ոչ, ոչ, չեմ կարող պատասխանել, տեղյակ չեմ>>: Խորհուրդ չի տրվում օգտագործել հարցեր, որոնք ունեն միարժեք՝ միայն այո կամ ոչ, պատասխաններ:
3. Կարող են լինել նաև հարցեր, որոնք պահանջում են բովանդակային դիրքորոշում և վերաբերմունք: Օրինակ՝ <<Ծնողական և աշակերտական խորհուրդները համագործակցում են>> չափանիշի վերաբերյալ կարելի է տալ հետևյալ հարցը՝ <<Ինչպիսի՞ն է ծնողական և աշակերտական խորհուրդների միջև համագործակցությունը հաստատությունում>>: Այս հարցի հնարավոր պատասխանները տրված են ստորև: Դրանք կարող են լինել հինգը, որոնցից յուրաքանչյուրն ամրագրում է հարցի վերաբերյալ հնարավոր դիրքորոշումներից մեկը.
 - Ծնողական և աշակերտական խորհուրդները սերտորեն համագործակցում են,
 - Ծնողական և աշակերտական խորհուրդները համագործակցում են անհրաժեշտության դեպքում,
 - Ծնողական և աշակերտական խորհուրդները որոշ դեպքերում համագործակցում են, սակայն այդ համագործակցությունը բավարար մակարդակի վրա չէ,
 - Ծնողական և աշակերտական խորհուրդները չեն համագործակցում,

4. Հարցաթերթիկում հարցերը համարակալվում են: Լրացված հարցաթերթիկների մշակումը կատարվում է համակարգչի միջոցով՝ համապատասխան ծրագրով (օրինակ՝ Microsoft Excel կամ Access): Հարցերի պատասխաններն իրենց հերթին համարակալվում են: Հարցման արդյունքների մշակման՝ պատասխանների մուտքագրման համար, հարցերի հերթական համարները հարցաթերթիկում կարող են ընդունվել որպես այդ հարցերի կոդեր, իսկ հարցերի պատասխանների համարները՝ որպես պատասխանների կոդեր: Յուրաքանչյուր լրացված հարցաթերթիկ ևս համարակալվում է:

5. Լրացված հարցաթերթիկների տվյալները մուտքագրվում են ընտրված համակարգչային ծրագրով և ստեղծվում է տվյալների բազա, որում մուտքագրվում են հարցերը և պատասխանները՝ իրենց համապատասխան կոդերով: Այսպիսով, մուտքագրման արդյունքում ստացվում են թվեր, որոնք կարելի է կարդալ, օրինակ՝ 1.1.3, այսինքն առաջին հարցվածը առաջին հարցին տվել է երրորդ պատասխանը: Մեր վերը բերված օրինակի համար սա նշանակում է, որ առաջին հարցվածը ընտրել է <<ծնողական և աշակերտական խորհուրդները որոշ դեպքերում համագործակցում են, սակայն այդ համագործակցությունը բավարար մակարդակի վրա չէ>> պատասխանը: Բոլոր տվյալների մուտքագրումից հետո կատարվում է հաճախությունների հաշվարկ, ինչը թույլ է տալիս տեսնել, թե ինչպես են բաշխվել հարցվածների կարծիքները՝ ըստ հարցաթերթիկում տրված պատասխանների տարբերակների:

6. **Հարցվողների ընտրանքը** կազմելու, այսինքն՝ **հարցման ենթակա անձանց որոշելու** համար, առաջին հերթին անհրաժեշտ է որոշել հարցման ենթակա շահառու անձանց խումբը (սովորողներ, ուսուցիչներ և այլ): Այնուհետ հարցման կարևոր փուլ է՝ տվյալ շահառու խմբի անձանց ամբողջ բազմությունից հարցման ենթակա անձանց ընտրությունը կամ այլ կերպ ասած **հարցվողների ընտրանքի** կազմումը: Օրինակ՝ հաստատության բոլոր ուսուցիչներից հարցվող ուսուցիչների ընտրությունը, այսինքն այն ուսուցիչների ընտրությունը, ովքեր պետք է լրացնեն հարցաթերթը:

7. Հարցման ընտրանքի կազման համար առաջարկվում է կիրառել **պատահական ընտրանքի մեթոդը**: Ստատիստիկայում **պարզ պատահական ընտրանքը** դա այն անձանց փոքր խումբն է, ովքեր ընտրվել են անձանց ավելի մեծ բազմությունից: Ընդ որում, յուրաքանչյուր անձ այդ փոքր խմբում ընտրվել է պատահականորեն: Դա նշանակում է, որ ընտրանքի կազմման ժամանակ յուրաքանչյուր անձ ունի ընտրանքում ընդգրկվելու հավասար հավանականություն: Պարզ պատահական ընտրանքի մեթոդն ունի ակնհայտ առավելություններ: Այս մեթոդը շատ պարզ է ու հասկանալի, իսկ հետազոտության արդյունքները կարելի է տարածել ուսումնասիրվող շահառու խմբի ամբողջ բազմության վրա: Ամենից կարևորն այն է, որ լիովին պահպանվում է պատահականության սկզբունքը, ինչը թույլ է տալիս խուսափել սխտեմատիկ սխալներից:

8. Պատահական ընտրանքի մեթոդով **ընտրանքի չափը՝ հարցվողների թիվը**, որոշելու համար առաջարկվում է օգտագործել ընտրանքի հաշվարկման պարզեցված բանաձևը:

9. Հաստատություններին որպես օգնություն ստորև աղյուսակում 33-ում տրված է պատահական ընտրանքի պարզեցված բանաձևով հաշվարկված ընտրանքի չափը՝ հարցվողների թիվը, տարբեր բազմությունների համար (հաշվարկը արված է պատահական ընտրանքի հիման վրա՝ 95 տոկոս ներկայացուցչականության պարագայում, 5% վստահելի միջակայքի պայմաններով)։

Աղյուսակ 33.

Հարցման բազմություն	չափը՝ հարցվողների թիվը
Մինչև 100	80
101-300	169
301-500	217
501-700	248
701-1000	278
1001 անձ և ավելի	302

10. Ընտրանքի չափը՝ հարցվողների թիվը, որոշելուց հետո անհրաժեշտ է որոշել, թե ինչպես ընտրել հարցվող անձանց, օրինակ՝ ինչպես հաստատության 100 սովորողներից ինչպես ընտրել հարցվող 80 սովորողին: Պատահական ընտրանքի պարագայում կարելի է օգտագործել տարբեր մեթոդներ, օրինակ՝ **վիճակահանություն կամ պարահական թվերի աղյուսակ**: Վիճակահանության դեպքում հարցման ենթակա շահառու խմբի անձանց ամբողջ բազմության յուրաքանչյուր անձի տվյալները գրվում են առանձին թղթիկի վրա, այնուհետ բոլոր թղթիկները դրվում են ինչ-որ արկղի կամ տոպի մեջ, դրանք խառնում են և այդ տոպից առանց նայելու հանվում են հարցվողների թվին հավասար թղթիկներ: Օրինակ՝, եթե հաստատությունն ունի 500 սովորող, ապա համաձայն Աղյուսակ 33-ի հարցվող սովորողների թիվը պետք է կազմի 217: Ուստի, 500 սովորողից յուրաքանչյուրի տվյալները (անուն, ազգանուն, հայրանուն, դասարան) գրվում է առանձին թղթիկի վրա: Այնուհետև բոլոր 500 թղթիկները դրվում են որևէ տոպի մեջ, խառվում և հավում է 217 թղթիկ: Այդ 217 թղթիկների վրա գրված սովորողների տվյալներով որոշվում են հարցվող սովորողները:
11. Հարցվող անձնաց կարելի է ընտրել նաև **մեխանիկական ընտրության մեթոդով**: Այդ նպատակով նախ կազմվում է հարցման ենթակա շահառու խմբի անձանց ամբողջական ցանկը (անուն, ազգանուն, հեռախոս և այլն): Այդ ցանկից հավասար պարբերականությամբ/միջակայքով ընտրվում են համապատասխան թվի հարցվողներ: Այդ միջակայքը կոչվում է **ընտրանքի քայլ**: Ընտրանքի քայլը հավասար է հարցման բազմությունը բաժանած հարցվողների թվին:

Ընտրանքի քայլ= N/n , որտեղ

N -ը հարցման բազմությունն է, իսկ n -ը հարցվողների թիվը:

Օրինակ՝ եթե 500 սովորողից պետք է հարցվեն 217-ը ապա հարցման քայլը հավասար է $2.3=500/217$: Սա նշանակում է, որ 500 սովորողների ցանկից պետք է ընտրվի յուրաքանչյուր 2-րդը:

Ընտրության սկիզբը որոշվում է պատահականության սկզբունքով՝ ընտրանքի քայլի շրջանակներում: Օրինակ՝, եթե ընտրանքի քայլը հավասար է 5-ի ապա ընտրությունը պետք է սկսել 1-ից 5 միջակայքում ցանկացած թվից: